

Hana Pokorná

františek
rezníček
osobnost a tvorba

Hana Pokorná

františek rezníček

osobnost a tvorba

Bakalářská diplomová práce
Institut tvůrčí fotografie Filozoficko - přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě
2008

Vedoucí práce: odb. as. Vojtěch Bartek
Oponent práce: Prof. PhDr. Vladimír Birgus

Děkuji panu odb. as. Vojtěchu Bartkovi za cenné rady, vedení a povzbuzení,
bez čehož by tato práce nemohla vzniknout.

Děkuji všem, kteří věnovali svůj čas a sdělili své osobní vzpomínky, názory a všechny ostatní
informace a materiály, které se staly základem pro zpracování jednotlivých kapitol této práce.

Prohlašuji, že jsem celou práci vypracovala samostatně a použila pouze citovanou literaturu
a informace, které jsem získala osobními rozhovory s přáteli,
kolegy a spolupracovníky Františka Řezníčka.

Souhlasím, aby tato práce byla zveřejněna zařazením do knihoven FPF SU v Opavě a
Uměleckoprůmyslového muzea v Praze jakož i na internetových stránkách ITF.

Hana Pokorná

Motto:

Každý člověk má rád svůj domov, svůj kraj, své město, svou vesnici. Tím spíše měl by každý pracovník mít svůj citový poměr ke svému domovu. Mělo by být pýchou každého fotografa aby si fotograficky zachytil své nejbližší okolí, které dobře zná, ty ulice, kudy chodívá, kraj, kde se prochází. Vznikla by tak velká série fotografických snímků, které by dokumentárně zaznamenaly všechny události i změny, jimž tvář okolí sále podléhá. Soustavnou prací dal by se shromáždit ohromně cenný materiál, který by cílevědomá práce proměnila v hodnotný odkaz.

Dnešek zná již velmi dobře regionální fotografii a potřebuje ji. Její program vznikl právě z touhy člověka po zachycení jeho kraje, neboť její podstata záleží právě ve fotografování kraje, měst, vesnic, staveb, událostí i života. Záleží však také na tom, aby výsledná fotografie nebyla jen dokumentem, ale současně i hodnotnou fotografií. A o tuto fotogenickou hodnotu jde také, neboť fotografie je vždy dokumentem i o fotografech [1].

Jaromír Funke, 1940

Obsah

..

1. Úvod	1
2. Životopis	3
3. Cesta k fotografii	8
4. Fotografie reklamní a propagační	23
5. Fotografie dokumentární	33
6. Fotografie novinářská a reportážní	47
7. Fotografie divadelní a folklórní	53
8. Fotografické publikace a výstavy	64
9. Činnost pedagogická a organizátorská	75
10. Závěr	82
Použitá literatura	
Přílohy	

1. Úvod

Se jménem a osobností Františka Řezníčka jsem se setkala v době svého studia na Střední umělecké škole v Ostravě. Zúčastnila jsem se Setkání fotografů a poznala členy Fotoklubu Ostrava, mezi nimiž František Řezníček představoval osobu kterou nebylo možno přehlédnout. Upoutal mne tehdy jak svým typickým plnovousem, tak svojí organizátorskou aktivitou a respektem, kterému se v kruhu ostravských i mimoostravských fotografů a přátel fotografie nepopíratelně a zjevně těšil.

Osobně jsem s ním poprvé hovořila na vernisáži jedné z výstav v Galerii G7, kde jsem také díky své tehdy starší spolužačce ze SUŠ a jeho dceři Kláře Řezníčkové poprvé viděla jeho fotografie. František Řezníček se živě zajímal o mé zájmy i studium a ocenil mé přání studovat obor tvůrčí fotografie i dále na vysoké škole v Opavě. Byl mi tehdy velmi sympatický. Od té doby vždy, kdy k tomu byla příležitost, jsem se více zajímala o jeho práci a fotografickou tvorbu.

Ve Františku Řezníčkovi jsem viděla nejen sympatického člověka, ale i dobrého fotografa, který neodmyslitelně patří k ostravské kulturní elitě a který je v životní etapě plného osobního a tvůrčího rozvoje. O to více mne v červenci 2007 překvapila zpráva o jeho nečekaném odchodu.

Od té doby, kdy jsem se začala zabývat osobností Františka Řezníčka z pohledu autora bakalářské práce zaměřené na jeho život a tvorbu, dověděla jsem se od řady jeho přátel a spolupracovníků o jeho osobě mnoho nového a zajímavého.

Osobní vlastnosti Františka Řezníčka byly v mnoha směrech výjimečné. Byl houževnatý a pilný, pracovitý a trpělivý. Byl velmi skromný, vždy se považoval spíše za řemeslníka než za umělce. Žil prostředím, v němž pracoval, zajímal se o všechno, co se kolem něho dělo. Byl sečtělý – četl i poezii, která se stala podpůrným faktorem jeho tvorby. Byl vždy klidný, vyrovnaný a usměvavý, vnášel klid i do vypjatých situací svého okolí. Působil vyrovnaným a rozvážným dojmem.

Pracoval z lásky k prostředí, které fotografoval. Byl dobrý, laskavý a nekonfliktní. Dovedl se radovat a užívat života. Své práci věnoval celou duši. Často byl považován za morální oporu svého prostředí. Byl neobyčejně vstřícný a lidský. Působil vždy vyrovnaným a rozvážným dojmem. Byl zásadový, glosoval chování lidí, které považoval za nevhodné. Byl velmi obětavý - fotografoval všechno, co bylo třeba. Byl typický vyvážeností mezi emocionální a dokumentární složkou svých fotografií. Cítil se však velmi šťastný při svobodné tvorbě, kterou citově velmi prožíval. Byl výborný společník, měl však i chvíle vážného zamyšlení. Rád se bavil o filozofických tématech, byl bytostí vícevrstevnou, nikoli však povrchní.

František Řezníček zasvětil svůj život umělecké tvorbě, zaměřené hlavně na ztvárnění a propagaci svého rodného kraje a severomoravské metropole. Měl rád lidi a rád je fotografoval, miloval přírodu, tíhl ke kultuře a umění. Byl mistrem celého spektra fotografických žánrů - od fotografie umělecké přes užitou fotografii, reklamní fotografii, propagační fotografii, dokumentaristiku, divadelní a novinářskou fotografii. Svůj talent věnoval lidem a kraji Ostravska.

Osobnost Františka Řezníčka mne natolik zaujala, že jsem se rozhodla zpracovat bakalářskou závěrečnou práci, jejíž cílem je vedle podání přehledu jeho osobního a tvůrčího života také zhodnocení jeho obětavé a plodné umělecké a organizační práce.

2. Životopis

Fotograf František Řezníček se narodil 23. května 1954 v podhůří Beskyd, v obci Palkovicích. Jeho rodiče vlastnili klasické vesnické hospodářství, ke kterému patřily polnosti, krávy, dva koně a domácí zvířectvo [2]. Františka hospodaření na zemědělském statku - jak se později ukázalo - nijak nezlákalo. Svůj rodný kraj si však po celý život zamiloval.

Na základní školu nastoupil v roce 1960 v Palkovicích, po ukončení její 2. třídy se v roce 1962 celá rodina přestěhovala do Ostravy-Poruby. Jeho otec získal místo ředitele na ostravské Telekomunikační správě.

V Ostravě také František základní školu dokončil, dále se však začal vzdělávat v úplně jiném oboru než fotografii. Zřejmě pod vlivem povolání svého otce se v roce 1969 vyučil mechanikem telekomunikačních zařízení na tehdejší Odborném učilišti spojů v Ostravě-Porubě (dnes Škola teleinformatiky). Po vyučení nastoupil na Střední školu elektrotechnickou v Olomouci, kterou ukončil maturitou v roce 1975. Do svého prvního zaměstnání nastoupil v roce 1976 díky své profesi jako zvukový technik Domu kultury Vítkovice v Ostravě.

František Řezníček již v té době amatérsky fotografoval a začal si čím dál více uvědomovat, že fotografování se stává smyslem jeho života. Chtěl-li v tomto oboru pracovat, chtěl-li se stát fotografem, musel získat potřebné odborné vzdělání. Bez výučního listu v sedmdesátých letech profesionálně pracovat jako fotograf bylo vyloučeno. Aby získal odbornou kvalifikaci, začal navštěvovat v roce 1979 v místě svého tehdejšího bydliště v Ostravě-Michálkovicích Odbornou školu služeb. Studoval při zaměstnání s velkým zájmem - předepsané tříleté studium Odborné školy služeb absolvoval pod vedením učitelů Zlaty Kunertové a Jiřího Chrástka za pouhý rok. Své fotografické dovednosti potřeboval rozvinout hlavně v oblasti techniky a technologie klasické fotografie [3]. Byl houževnatý, cílevědomý a pilný, v práci dovedl být velmi trpělivý. V roce 1982 tak získal výuční list v oboru fotograf.

V roce 1980 využil svůj nový pracovní obor a přešel do propagačního oddělení Vítkovických železáren, kde se poprvé dostal mezi fotografy a začal získávat první zkušenosti jako profesionál.

Následovalo další působiště – v roce 1981 nastoupil jako fotograf do redakce Ostravského večerníku. Od roku 1983 pracoval také čtyři léta jako kmenový fotograf ostravského fotbalového klubu Baník Ostrava.

Své dosavadní zkušenosti a schopnosti v oboru fotografie uplatnil v roce 1985, kdy začal pracovat jako fotograf propagačního oddělení a později až do roku 1990 jako vedoucí tohoto oddělení působícího v rámci Obvodního kulturního střediska v Ostravě-Hrabůvce (dnes K-TRIO). Pracoval i pro další kulturní střediska celého městského obvodu Ostrava-Jih jako fotograf společenských a kulturních událostí. V té době také poprvé uplatnil své pedagogické schopnosti - založil spolu se svým bývalým učitelem fotografem Jiřím Chrátkem zájmový videoklub pro studenty VŠB Ostrava. Po zrušení propagačního oddělení v Ostravě-Hrabůvce odkoupil technické vybavení, které se stalo základem jeho ateliéru v další fázi jeho působení jako volného fotografa a podnikatele.

Autoportrét.

Významnou složkou fotografické tvorby Františka Řezníčka se postupně stávala novinářská dokumentární a reportážní fotografie. Nejprve začal pracovat pro Ostravský večerník, po jeho zániku v roce 1989 pro Ostravský kulturní měsíčník. Jako fotograf pracoval také pro Moravskoslezské listy. Spolupracoval s Moravskoslezským deníkem a časopisem Společnost. Jako fotograf pracoval i pro časopis Z-magazín, zaměřený na zdravotní tematiku. Pro fotografování používal v tomto období s oblibou japonský fotoaparát Asahi Pentax K1000.

Od roku 2002 byl zakládajícím členem občanského sdružení, které vydávalo kulturní, informační a publicistický dvouměsíčník - reprezentační kulturní časopis ZaseTo a jehož fotografem se stal.

Fotografoval rovněž na svých cestách v zahraničí – navštívil se svými přáteli Estonsko, Sovětský svaz, Polsko, Norsko, Francii a Rusko.

Od roku 1990 se začal orientovat na soukromé podnikání a založil spolu se Zdeňkem Pracným firmu Oftis, specializovanou na technickou a reklamní fotografii a tisk. Na Chelčického ulici v Ostravě byla zřízena tiskárna a fotoateliér, provoz tiskárny byl zaveden také ve Vítkovicích. V této firmě František Řezníček působil nejen jako vedoucí pracovník – aktivně také pracoval v oblasti zakázkové komerční fotografie.

Po reorganizaci prostor Oftisu na Chelčického ulici se spolu s fotografem a podnikatelem Daliborem Bednářem podílel v roce 2003 na založení výstavní Galerie G7. Díky své dokonalé znalosti kulturního a výtvarného prostředí Ostravy se pak činnosti galerie aktivně účastnil a brzy získal uznání i jako galerista a kurátor.

František Řezníček byl pracovně velmi aktivní a působil v celé řadě oblastí ostravského kulturního i společenského života. Byl například dlouholetým spolupracovníkem ostravských divadelních scén. Fotografem Divadla loutek byl od doby otevření nové scény v roce 1992. V roce 2007 byla pak divadlem na jeho počest založena Cena Františka Řezníčka, udělovaná pravidelně jako hlavní ocenění nejlepší inscenace na ostravském mezinárodním loutkářském festivalu Spectaculo Interesse. Od roku 1990 působil František Řezníček také jako divadelní fotograf ostravského Divadla hudby, v roce 1994 přejmenovaného na divadlo Komorní scéna Aréna.

Významná byla jeho spolupráce s Magistrátem města Ostravy, fotografoval také často pro svůj domovský městský obvod Ostrava-Mariánské Hory a Hulváky. Snímky z prostředí této městské části se také staly základem jedné jeho fotografické publikace věnované stému výročí založení obce [32].

V rámci svého komerčního působení ve firmě Oftis fotografoval také pro účely propagace a reklamy různých ostravských i mimoostravských firem – např. Moravské chemické závody, Dopravní stavby Ostrava a Gobelínku ve Valašském Meziříčí.

František Řezníček také velmi intenzivně v rámci propagace města Ostravy spolupracoval s ostravskou firmou Repronis, zabývající se polygrafií a vydavatelstvím. Vyvrcholením spolupráce Františka Řezníčka s firmou Repronis bylo vydání jeho dvou reprezentativních fotografických publikací – knih Ostrava [4], [5] a Střípky z Moravy a Slezska [6].

Velmi aktivně spolupracoval František Řezníček s internetovým portálem OstravaBlog. Přispíval jako fotograf do regionální internetových novin OstravaBlog.cz, které informují o dění v Ostravě.

Se stejnou samozřejmostí jako o fotografování se přes vysoké pracovní zaneprázdnění tím nejlepším způsobem staral také o svou rodinu. Velice dobře si osobně i pracovně rozuměli s manželkou Danuší, která jeho povolání sdílela a obětavě mu pomáhala. Staral se pečlivě o své dvě děti – syna Aleše a dceru Kláru. Tu upoutal svojí osobností natolik, že si – stejně jako on – zvolila fotografii jako životní povolání. Od mládí jej doprovázela na fotografických akcích, poznávala s ním zajímavá místa, zajímavé lidi. Měl veliký vliv na její tvůrčí rozvoj [7].

František Řezníček byl profesionálním a obětavým fotografem, který pro dobrou fotografii neváhal chodit i na nebezpečná místa. Proto asi také byla jeho životní pouť ukončena nešťastnou náhodou a tragickou smrtí. Ta jej potkala při jeho denní fotografické práci - v neděli 1. července 2007, při pořizování snímků orchestrálního koncertu Institutu pro umělecká studia Ostravské univerzity, který se konal v rámci Mezinárodního hudebního festivalu Janáčkovy Hukvaldy. František Řezníček se zřítil z ochozu hukvaldského hradu. Pád z více než devítimetrové výšky nepřežil. Snažil se získat zajímavé snímky orchestru ze zákulisí a fotografoval ze stanoviště vysoko nad orchestrem z hradní zídky. Ačkoliv byli přímo na místě dva lékaři, nedokázali mu již pomoci. František Řezníček - nejpozitivnější a nejskromnější člověk a autor z ostravských fotografů - zemřel při slavnostním okamžiku za hudby koncertu, v prostředí, které mu bylo vlastní a při práci, kterou miloval.

Jedním z účinkujících festivalu Janáčkovy Hukvaldy byl i ostravský písničkář Jaromír Nohavica. S Františkem Řezníčkem se přátelil, věnoval mu a na závěr tragicky poznamenaného festivalu poprvé uvedl svoji píseň Převéz mě, příteli (Příloha 3).

Václav Šípoš, ostravský kreslíř, fotograf a přítel Františka Řezníčka v nekrologu napsal tato slova [8]:

„Dobré světlo! Světlo námi prochází. Je hudbou duše beze zvuku. Světlo, jež je tak málo pochopitelné, když není slyšet. František ale světlo viděl, jako se hudba slyší. Františkovi se však při hledání dobrého světla staly Hukvaldy osudnými. Za nejlepším záběrem mu nebylo zatěžko vystoupat až na hukvaldské hradby. Vysoko, vysoko až k nebi.....“.

Zajímavým dokumentem je vlastní stručný životopis, který František Řezníček napsal pro ostravského fotografa a novináře Martina Smékala. Jeho kopie je v Příloze 4.

Život Františka Řezníčka byl naplněn intenzivní a velmi plodnou prací. Přes svůj předčasný odchod zanechal ve svých fotografiích velké a cenné kulturní dědictví. Další kapitoly této práce jsou pohledem na jeho umělecký tvůrčí vývoj a prvním přínosem ke zpracování celkového přehledu i zhodnocení jeho fotografické tvorby.

3. Cesta k fotografii

František Řezníček začínal v mládí jako samouk. Zájem o fotografování projevoval od svých 15-ti let a fotografovat začal od roku 1970 v Ostravě-Michálkovicích, kde spolu s rodiči bydlel. Sám o tomto období svého života napsal:

„Člověk je v tom věku plný energie, hledá formu sebevyjádření. Otec byl fotoamatér, doma byly různé fotoaparáty, práce s fotkami se mi zalíbila. Když jsem pak v patnácti letech uviděl Antonioniho film Zvětšenina, bylo rozhodnuto. To byla ta moje hlavní životní inspirace“ [2].

Stával se postupně velkým fotografickým nadšencem - začalo jeho období amatérské fotografie. Všímal si svého okolí. Velký vliv na jeho vnitřní duševní vyzrávání jako člověka i fotografa měl jeho poeticky a umělecky založený bratr Miloslav Šebela. S bratrem v Michálkovicích fotografovali nejen vše kolem sebe, ale také různá zátiší, často chodili fotografovat do přírody. Své první filmy zpracovával František v temné komoře porubského učiliště.

I když vystudoval průmyslovou školu a měl se stát elektrotechnikem, v okamžiku, kdy se rozhodovalo o tom, čím chce v životě skutečně být, zvítězil do té doby jen jeho koníček a rozhodl se věnovat svůj život právě fotografii.

Začátkem 80. let se mladý František věnoval fotografování s velkým elánem. Již v tomto období - na přelomu 70. a 80. let – začal vystavovat svoje práce na různých fotografických akcích, výstavách a soutěžích. Jeho prvními výstavami byly výstava fotografií na ostravské Černé louce, výstava fotografií v Obvodním kulturním středisku v Ostravě-Hrabůvce a výstava fotografií na hradě Hukvaldy. Většina jeho tehdejších snímků byla doprovázena poetickými texty bratra Miloslava Šebely. V tomto období chodili spolu fotografovat do přírody, do Beskyd, na Morávku a na Hukvaldy. Byla to pro Františka Řezníčka léta hledání své tvůrčí osobnosti, spjaté s duchovní stránkou vyzrávání.

O vztahu k fotografování a o svých fotografiích té doby říká František Řezníček v rámci komentáře jedné z pozdějších autorských výstav (Galerie Magna, 2003) toto:

„Sedmdesátá a osmdesátá léta minulého století jsou obdobím poznamenaném hledáním vlastního fotografického rukopisu, ale také vzpomínkami na vydávání samizdatového časopisu Cestovatel. Už jeho název vyjadřoval určitou cestu, stal se symbolem pohybu v době, kdy se ještě moc svobodně cestovat nemohlo. Ale fotil jsem také obyvatele Palkovic, kde jsem se narodil a kam se stále rád vracím. Na výstavě najdete specifické snímky z Hukvald, Ostravy a jejího nejbližšího okolí“ [9], [10].

*Lyricko-emotivní fotografie z Hukvald,
charakteristická pro počáteční tvorbu Františka Řezníčka.*

Zájem Františka Řezníčka se od počátku orientoval i na jiné fotografické techniky. Spolu s bratrem Miloslavem, přítelem Tomášem Staňkem a fotografem Jiřím Chrátkem natočil amatérskou kamerou formátu 8mm dva filmy. Byly to bizarní příběhy postaviček z prostředí palkovické hospody, opět doplněné Šebelovými komentáři. Jeden z těchto filmů měl dokonce v palkovické hospodě veřejnou produkci.

František Řezníček se v období 80. let stával hlavně fotografem tvůrčím, uměleckým. Již tehdy byl velmi sečtělý. Četl také poezii, která byla podpurným faktorem jeho emocionální tvorby. Poeticko - lyrický prvek v jeho tvorbě souvisí rovněž s rodným podbeskydským krajem a jeho přírodou, kde jako fotograf po stránce tvůrčí i technické vyžíval. Na hrad Hukvaldy jezdil často i se svými přáteli. Pořádali tam plenéry, o prázdninách na hradě i přespávali v domečku u kastelána, později tam chodili na výlety i s dětmi.

Fotografické aktivity Františka Řezníčka souvisely také s celkovou společensko-politickou atmosférou – bylo třeba se alespoň neoficiálně angažovat. Na jedné straně nebyl ve své tvorbě ničím omezován, na druhé straně však byl proto málo známý. Nepřistoupil nikdy plně na tehdy platná společenská pravidla hry - odmítl například lukrativní nabídku místa reportéra denníku Nová svoboda za cenu vstupu do KSČ. Pro veřejnost tehdy – v době svého svobodného a ničím neomezaného tvůrčího rozmachu - byl téměř neznámý. Byla to však jeho nejplodnější etapa – výrazná i tím, že mohl dělat to, co ho inspirovalo, to co ho bavilo. Později již byl více omezen vytížením podnikatelským s nezbytnými komerčními objednávkami a zakázkami. To, co se o něm ví, je často pouze povrch, fragment jeho tvorby. Cítil se velmi šťastný při svobodné, neomezané tvorbě, kterou citově silně prožíval. Užíval si přitom života. Měl však v sobě pevnou hodnotovou stupnici. Hledal úhelový kámen svého života i své tvůrčí práce. I když byl výborný společník, měl chvílky vážného zamyšlení, rád se bavil o filozofických tématech, přes svůj široký rozhled se vždy snažil o hlubší poznání [11], [12].

*Celoživotní námět Františka Řezníčka –
- člověk a jeho vztah k světu.*

Člověk a jeho vztah k světu – paradoxní souvislosti.

Člověk a jeho vztah k světu – nostalgie proměn.

V roce 1982 uspořádal František Řezníček na tehdejší dobu velmi odvážnou výstavu na Černé louce, kde ještě před revolucí vystavoval společensky a sociálně kritické reportážní fotografie.

Okruh jeho fotografického zájmu začal zasahovat i do zahraničí. Ostravský přítel a amatérský fotograf Jiří Kráčalík, který jako cestovatel měl v zahraničí řadu kontaktů, byl požádán kulturní institucí v estonském Talinu o uspořádání výstavy svých fotografií. V této souvislosti byl v roce 1986 do Talinu zorganizován vlakový zájezd zájemců, kteří tam – včetně Františka Řezníčka - absolvovali řadu kulturních akcí v rámci týdenního uměleckého festivalu. V Talinu byl navázán kontakt s jedním z tamních fotoklubů, který byl také na oplátku pozván na návštěvu Ostravy. V Domě kultury Vítkovic byla také výstava estonských fotografií později v roce 1988 uspořádána. V roce 1989 uskutečnil František Řezníček s přáteli novou cestu do Talinu, spojenou i s pobytem a fotografováním v Leningradu. Fotografoval také na svých cestách na Podkarpatské Rusi, ve Francii, v Polsku, Španělsku a Norsku.

*Lok Vodka u břehu Něvy,
František Řezníček v Leningradu 1989
(foto Ladislav Vavřík).*

S oblibou zobrazoval zříceniny, hrady, měl rád reportážní žánr. Sestavoval seriály fotografií z cest ve formě leporel. Tyto práce prezentoval především před kamarády doma. Fotografoval také na barevné diapozitivy. V letech 1997-8 uspořádal dlouhodobou výstavu svých fotografií z Francie - hlavně z Paříže - v prostorách ostravské společnosti Alliance Francaise, kde jeho bratr Miloslav učil francouzštinu.

František Řezníček svým vnitřním založením postupně tíhnul k experimentální, lyrické, přírodní emotivní fotografii, které se i později v době svého soukromého podnikání věnoval v rámci zakázek nebo ve svém volném čase.

Tvorba Františka Řezníčka v období 70. až 80. let je zejména pro náročnější milovníky příjemným překvapením. Směřovala postupně k dokumentaci veřejné volnočasové a kulturní aktivity ostravských občanů, dokumentaci zanikajícího ostravského těžkého průmyslu a staré Ostravy, k fotografickým příběhům s tématem člověka a jeho vztahu k světu. Nebyl fotografem dramatických situací, poutala ho spíše lyrika. Dovedl objevit pohodu, dobrou atmosféru, příjemný vztah. Stával se fotografem kulturního života na Ostravsku.

Jeho nejsilnější fotografie vznikly právě v období osmdesátých let ještě v rámci jeho volné a ničím neomezované tvorby. Je to podstata jeho fotografického projevu, odrážející bohatost, systematicčnost, tvůrčí erudici a fotografickou kvalitu [3], [12]. V této době vznikl základ jeho fotografického odkazu obsaženého v jeho bohatém archívu. Jeho pozdější tvorba byla pragmatictější a z větší části komerční.

František Řezníček hodně a rád cestoval. Velmi rád jezdil na Jižní Moravu a Pavlovské vrchy, kde vytvořil řadu barevných fotografií. Oblíbeným krajem byly dále jeho rodné Beskydy. Vytvořil fotografický projekt souboru poetických a zajímavých studánek - pod Kněhyní, poblíž rozvalin na úpatí Čertova mlýna. Jezdil s manželkou a kamarády fotografovat na Východní Slovensko, do Slovenského Rudohoří.

Nejlepší snímky z volné tvorby vytvořil ještě před revolucí v roce 1989. Jeho volná tvorba byla všudypřítomná, jakoby fotografoval 24 hodin denně. Ve fotografování hledal poetiku – občas syrovou, občas melancholickou. Fotoaparát nosil neustále při sobě. Dovedl lidi oslovit, promlouvat s nimi, naslouchat jim a vidět. Lidé ho měli rádi [7]. Jeho fotografie vydávaly svědectví o čase a prostředí, v němž žil on a lidé v jeho okolí.

Emotivní snímek z 80. let.

Emotivně laděný portrét.

*František Řezníček fotografoval i své děti.
Syna Aleše zde nepochybně něco zaujalo.*

*Fotografie z 80. let.
Dokumentární fotografie z volné tvorby.
Kontrast dětí, hrajících si v průmyslovém prostředí.*

Od roku 1991 se František Řezníček začal ve své soukromé firmě zvýšenou měrou orientovat do oblasti fotografie užitě. Jeho tvorba byla nadále pragmatictější a z větší části komerční. V rámci fotografických služeb plnil řadu zakázek z oblasti technické a reklamní fotografie. Stále se však věnoval svým oblíbeným žánrům a v rámci fotografie dokumentární a reportážní mapoval kulturní a společenský život ostravského prostředí. Své fotografie vystavoval postupně na 20-ti výstavách v Ostravě i mimo ni (viz. Příloha 2).

František Řezníček vyvrál postupně jako fotograf, který ve své tvorbě odrážel dva výrazné směry: prvním směrem je proud motivů lyricko – esteticko – fantaskních, druhým směrem je proud reportážní, až sociálně – kritický. V následujících kapitolách práce budou jednotlivé žánry jeho fotografické tvorby blíže prezentovány a komentovány.

4. Fotografie reklamní a propagační

Fotografie reklamní a propagační se stala Řezníčkovou doménou hlavně od počátku 90. let, směřování k této oblasti bylo však z jeho tvorby a aktivit patrné již od poloviny 80. let.

Své tvůrčí schopnosti poprvé uplatnil systematicky a ve větší míře na propagačním oddělení Obvodního kulturního střediska Ostrava-Hrabůvka. Ateliéry tohoto střediska sídlily v Ostravě-Vítkovicích. Pracoval i pro propagační oddělení Vítkovických železáren, kde se poprvé dostal mezi profesionální fotografy. Plnil zde zakázkové úkoly podniku, fotografoval pro jeho reklamu a propagaci.

V roce 1990 bylo zrušeno propagační oddělení Obvodního kulturního střediska v Ostravě-Hrabůvce, které v té době František Řezníček řídil jako jeho vedoucí. Proto se v roce 1990 osamostatnil, založil fotografickou živnost a stal se fotografem z povolání. Vlastní ateliér a dobrou fotografickou techniku pořídil odkoupením zařízení zrušené propagace. Svoje první zakázky objížděl na mopedu s upevněným kovovým košem na techniku.

V roce 1990 založil František Řezníček spolu se Zdeňkem Pracným firmu Oftis, specializovanou na tisk, technickou a reklamní fotografii. V rámci fotografických služeb plnila firma řadu zakázek z oblasti komerční technické a reklamní fotografie.

V rámci obchodních zakázek Oftisu propagoval tehdy svými fotografiemi především produkty nejrozličnějších podniků. Pracoval pro Vítkovické stavby, fotografoval pro Masokombinát Martinov, Martinovské pekárny, Vinařské závody Ostrava a Pivovar Ostrava, Ostravské chemické závody a Dopravní stavby Ostrava. Fotografoval na zakázku Gobelínky ve Valašském Meziříčí – reklamní fotografie gobelínů pořizoval také různých místech v Praze, v Komerční bance a v Parlamentu.

František Řezníček ve své tvorbě velmi často propagoval město Ostravu. Byl zkušeným fotografem pohlednic Ostravy - některé jsou velmi kvalitní a nesou znaky jeho umění umělecké fotografie. Své cykly fotografií nijak neuzavíral. Jeho fotografie nemají charakter složitých a hluboce koncipovaných snímků, spíše velmi jednoduchou a čitelnou formou dokumentují různé situace a místa. Mezi nejhodnotnější dokumentárně - propagační snímky patří především fotografie chátrajících ocelových dominant předlistopadové Ostravy, např. soubor pohlednic vysokých pecí v dolní oblasti Vítkovic.

*Vítkovice – Vysoké pece.
Ostravské Hradčany tak, jak je zachytil František Řezníček v poetickém nočním osvětlení.*

*Vítkovice – Vysoké pece.
Ostravské Hradčany tak, jak je zachytil František Řezníček při svítání.*

Zvláštní kapitolou jeho tvorby jsou letecké snímky pořizované z letadel letiště Zábřeh. Byly to zakázky reklamních a propagačních snímků průmyslových objektů, např. Koksovny Jan Šverma. Tyto letecké akce František Řezníček příliš nemiloval. Musel ale létat i mnohem dále – v rámci týdenního pobytu v Moskvě fotografoval na zakázku dokumentaci tamního Českého Domu.

František Řezníček vytvářel také fotografické ilustrace různých výtvarných děl, jako katalogů a pozvánek na výstavy a jiné publikace. Byl autorem fotoreprodukcí pro ostravský Dům umění.

Významná byla jeho spolupráce s ostravskou firmou Repronis, zabývající se polygrafií a vydavatelstvím, zajišťující od roku 1991 především propagaci města Ostravy [14]. Jednalo se nejčastěji o reportážní fotografie ze sportovního, kulturního a společenského života Ostravy (fotbalové mužstvo Baník, kulturní festivaly, politické delegace), populární kalendáře s kuchařskými recepty, připravované po dobu pěti let pro ostravský hotel Chemik.

Systematicky pracoval František Řezníček pro firmu Repronis také na zakázkách Magistrátu města Ostravy. Františkovy fotografie byly základem souborů letáků na různá témata života města - sportovní, kulturní, divadlo, hudba i městská infrastruktura. Populární jsou fotografické brožury Vítejte v Ostravě, Nová radnice [15], [16]. Společně s Repronisem vzniklo několik publikací o Ostravě a blízkém okolí (viz kapitola 8. Fotografické publikace a výstavy).

Méně je známá skutečnost, že se František Řezníček v posledních letech dosti výrazně zajímal o městskou architekturu. Ve spolupráci s nakladatelstvím Repronis byl plánován a připravován projekt prezentace různých architektonických stylů města. Projekt měl být reprezentován dokonce souborem publikací, z nichž každému architektonickému stylu měla být věnována jedna kniha. První pozornost chtěl František v této souvislosti věnovat velmi zajímavým stavbám městské části Ostrava-Přívoz.

Významná byla jeho spolupráce s Magistrátem města Ostravy a s městským obvodem Ostrava-Mariánské Hory a Hulváky. Zachycoval nejrůznější události a pozoruhodné kouty Ostravy a jejího okolí, velmi známé a kvalitní jsou jeho soubory fotografií zanikající industriální Ostravy. Tyto snímky se staly základem jedné jeho fotografické publikace věnované stému výročí založení obce [32].

V roce 1996 se rozhodl Magistrát města Ostravy zřídit archiv dokumentace města formou fotografické banky, která by byla k operativní dispozici při přípravě propagačních tiskovin a multimediálních programů. K dodání příspěvků bylo vyzváno několik ostravských fotografů, mezi nimi i František Řezníček. Připravil soubory svých černobílých fotografií, diapositivů a později i digitálních fotografií, které jsou k dispozici pro potřebu propagace města k vyhledání a okamžitému použití. Je z tohoto hlediska hodnocen jako fotograf, který v posledních třech desetiletích Ostravu dokonale zmapoval. Základ jeho vkladu tvořily vybrané fotografie z jeho archivu a další, které pořizoval až do roku 2003 podle požadavků magistrátu [15], [16].

*Jedna z mnoha fotografií industriální architektury Ostravy.
Zde se jedná o fotografii informativní, avšak s emotivně pojatým motivem.*

Ojedinělé a výrazné místo zaujímá v jeho tvorbě, v dokumentárně-informativní rovině, fotografie architektury. Zabýval se jí velice intenzivně, ať už z hlediska svých zakázek, tak ve volné tvorbě, kdy dokumentoval industriální architekturu Ostravy, těžní věže, průmyslové komplexy, ale také a v hojné míře sakrální stavby.

Vzhledem k současnému užití těchto fotografií, je fotografie architektury zařazena pod propagační tvorbu, neboť tyto fotografie jsou používány v různých propagačních materiálech města Ostravy a v publikacích.

Jako trpělivý dokumentarista Ostravy zaznamenával František Řezníček dlouhá léta její proměny i společenské dění. Zachycoval podoby domů, ulic, poezii architektury zanikajících industriálních staveb staré Ostravy. Zachytil a pro budoucí generace uchoval pohledy na prostředí, jehož charakter se již definitivně a nenávratně změnil.

Ostravská architektura z netradiční perspektivy.

*Klasičtější pojetí architektury.
Na snímku je zachyceno Divadlo loutek a Stará radnice.*

5. Fotografie dokumentární

František Řezníček se začal intenzivněji věnovat dokumentární fotografii od doby svého studia na Odborné škole služeb. Osvojil si dokument natolik, že se později stává žánrem, ve kterém nejvíce projevuje svůj um a talent a dominuje jeho volné tvorbě.

První dokumentární fotografie ale vznikaly už v jeho rodných Palkovicích. Syrovým, leč laskavým dokumentem zachycuje nenapodobitelně obyvatele Palkovic, neokoukané motivy krajiny v různých ročních obdobích, přesné momentky ze života. Černobílé fotografie však ve výsledném dojmu nepůsobí „černobíle“. Podařilo se mu zachytit záznam jisté skutečnosti života mnoha lidí.

Dokumentoval současný svět a různé události, které se odehrávaly kolem nás. Hlavní postavou všech příběhů je člověk a jeho vztah ke světu.

V období osmdesátých let vznikly v rámci jeho volné a ničím neomezované tvorby nejsilnější fotografie. Byly to fotografie z přírody (hodně ze Slovenska), reportážní a dokumentární seriály z různých společenských akcí – jeho tvorba byla tehdy často na hraně únosnosti tehdejší oficiální ideologie.

V té době často fotografoval obyvatele romských kolonií ve Vítkovicích. Jde o propracovaný dokument, typický pro jeho volnou tvorbu, ve kterém se projevují charakteristické rysy – kouzlo okamžiku a gesto.

*Snímek pořízený v 80. letech.
Jedna z fotografií s kriticko-realistickým nábojem, spjatým s ideologií doby.*

Fotografie z cyklu Cikáni.

Tato fotografie je typickým příkladem dokumentární fotografie s humanistickým podtextem. V průběhu 80. let fotografoval František Řezníček ve své volné tvorbě převážně snímky tohoto charakteru. Jakoby vznikl celoživotní soubor s hlavním tématem člověk a jeho vztah ke světu.

Fotografie z prostředí romské kolonie.

Od konce 80. let se rozvíjely fotografické aktivity Františka Řezníčka v plném rozsahu tvorby uměleckého fotografa, zvláště fotografa dokumentaristy a žurnalisty. Získal schopnost dokonalého zvládnutí emotivně laděné dokumentární fotografie.

Výtvarné směřování Františka Řezníčka vedlo zvláště k dokumentární fotografii v její krystalické, esteticky utvářené podobě, k fotografování nepromeškal jediný okamžik. Na svých toulkách s objektivem potkával bizarní postavičky i lidi s tvářemi prokreslenými tvrdým životem. Byl svědkem likvidace židovského hřbitova, hovořil s bezdomovci, vyslechl smutně vzpomínající vdovu. To vše s citem a taktem jemu vlastním. Trpělivost, jež není dána každému, ho přiměla vždy nejprve naslouchat a pozorovat a potom teprve zmáčknout spoušť. Vznikly tak fotografické scénérie nepostrádající mnohdy romantické nasvícení, ale především naplněné přirozenou citlivostí. František Řezníček se stal umělcem, který krácel vstříc námětu se srdcem otevřeným a byl-li námětem člověk, pak i s patřičnou mírou úcty k jeho lidství. Řezníčkův fotografický jemnocit dával vyniknout i záběrům romantických zákoutí, v nichž divák poznává metamorfózy života a uvědomuje si, že vše pomíjí. Navzdory efemérnosti těchto zachycených okamžiků vytvořil nadčasová díla se zakódovaným klíčem trvalé hodnoty, taková, která o své době budou vypovídat po letech srozumitelně. Divák vnímá noblesu, s níž František Řezníček ke ztvárňovaným tématům přistupoval [17].

Dojímal ho osud starých lidí v sociálních zařízeních – často tam fotografoval. Dovedl se rozněžnit nad lidskými osudy [17].

O fotografickém talentu Františka Řezníčka svědčí mnoho fotografií, které mají myšlenkový obsah, promyšlenou kompozici a více plánů.

Velmi aktivně spolupracoval František Řezníček s portálem OstravaBlog. Regionální internetové noviny OstravaBlog.cz fungují od dubna roku 2004. Informují o dění v Ostravě. Na události, problémy a novinky v ostravském regionu se OstravaBlog dívá pohledem lidí, kteří k městu mají vztah, žijí v něm a mají ho rádi. Portál se věnuje fotografiím zajímavých míst a událostí a dává prostor pro diskuze čtenářů. Od roku 2004 František Řezníček na internetový portál OstravaBlog dodával své fotografie. Spolupráce trvala necelé tři roky. Na portálu je umístěn průřez tvorbou Františka Řezníčka s názvem Best of František Řezníček, který prezentuje fotografie z období 2004 až 2007 a které byly v OstravaBlogu publikovány [18].

V obsáhlém fotografickém archivu Františka Řezníčka nechybí snad žádná z významných osobností moravskoslezské metropole ani žádná ze zajímavostí města a regionu, své místo tu však mají také lidé jen tak z ulice. Svou brašnu s fotografickým „nádobíčkem“ neodkládal František ani ve volném čase, se samozřejmou oddaností ji nesl na túry v létě i na zimní výlety na běžkách, kdykoliv připraven podívat se přes hledáček a zmáčknout spoušť.

O Františkovi Řezníčkovi vyšla celá řada zajímavých článků. Tak např. v [19] se o něm píše:

„Oblastí, v nichž byl výrazně patrný Františkův hledačský zápal a nekompromisní záměr porozumět zevním a vnitřním faktům, v níž se mnohostranně projevuje jeho schopnost trpělivého pozorování, které zachovává úměrný odstup a současně proměňuje viděné věci a události vlastním pohledem a prožitkem v novou kvalitu, je bezpochyby zpodobování lidských bytostí. Žen a mužů, dětí a starců, ale též situací a podmínek, v nichž se krátkodobě zjevují nebo setrvaleji prodlévají, prostředí, kam přirozeně patří nebo v němž se naopak ocitají pouze náhodou, na pozadí, z něhož však vždycky jedinečně vystupují. Tváře, úsměvy, grimasy a masky, více či méně přístupné výrazy, skrývající a odhalující pohyby a gesta, měkkost stínů i ostré hrany světla, postav a siluety ztělesněné v okamžiku, který vybralo a uchovalo oko fotografa. Minulost a možná i obrysy budoucího děje v jedné chvíli, jež zrcadlí a zároveň jakoby zapouzdřovala osudy Františkových portrétů a dokumentárních záběrů – to všechno ve zvláštní směsici banality a nezvyklých významů vtiskujících výsledku znamení něčeho nevšedního a mimořádného, skutečnou esenci obrazu, stopu po magickém úkonu, jenž odkazuje k něčemu v lidské osobě obecnému a přitom obtížně zachytitelnému. Na toto „něco“ se vlastně bez přerušení – vědomky i nevědomky – tážeme. Nezřídka je zmateně hledáme, aniž bychom obvykle tušili, že je neustále přítomno pod příkrovem každodennosti a zapomnění a že svou září oživuje každého z nás.“

Z výčtu činností Františka Řezníčka je patrné, že fotografii věnoval veškerý svůj volný čas. Dokumentární tvorbu nerozlišoval na volnou nebo komerční, protože díky některým zakázkám se dostával k práci na vlastních tématech a naopak. Základními motivy, kterými se díky propojení fotografa profesionála a amatéra zabýval, jsou zanikající ostravský těžký průmysl a především lidé.

Charakter Řezníčkova fotografického dokumentu je rozmanitý. V práci [20] je jeho dokumentární fotografie hodnocena takto:

„Jeho dokumentárním fotografiím možná někdy chybí více plánů či stylové umělecké poselství, ale i přesto díky svému houževnatému úsilí poskytnul František Řezníček budoucnosti cenné informace především dokumentárního charakteru“.

Pokud považujeme za dokumentární fotografii dokumentování Ostravy (např. architekturu, reportáže z různých kulturních akcí), nezbývá, než s tímto názorem souhlasit, neboť u fotografií komerčního charakteru se povětšinou žádné hlubší umělecké poslání neočekává. Na druhé straně však jeho jiné dokumentární fotografie, např. z cyklu Lidé nebo Cikáni, a hlavně fotografie z 80. let, jsou do značné míry kompozičně i stylově promyšleny, obsahují velkou míru humanismu, vtipu i kritiky.

František Řezníček rozhodně nepatřil k fotografům, kteří se vyhýbají snímání neznámých lidí na veřejnosti, komunikace s fotografovanými mu nečinila žádné potíže. Jako reportážní fotograf se tedy nespokojil s pouhou nezúčastněnou reprodukcí dané situace, ale často spolu s fotografovanými lidmi jejich příběhy života prožíval, což se pak bezesporu odrazilo i v obsahové a emotivní kvalitě snímků, které mnohdy přecházely k fotografickému dokumentu. Mnohá jeho fotografie se stala samostatným zkratkovitým příběhem, který je pak částí autorovy rozsáhlé humanistické výpovědi o údělu člověka dnešní doby a konec konců i o autorovi samém [21].

Nejvýraznější dokumentární fotografie vznikly v 80. letech. Odrážejí jeho kritický pohled na nesmyslnost té doby, život obyčejných lidí, člověka a svět. To byly hlavní témata jeho snímků.

Obecně existuje myšlenka, že k dokumentární fotografii musí fotograf vyzrát. František Řezníček nepochybně k dokumentu dozrál. Otázkou ale zůstává, jak by pokračoval, kdyby se doba nezměnila. Kdyby nemohl mít fotografickou živnost a kdyby nebyl zatížen komerčními zakázkami. Je pravdou, že od 90. let byl pracovními povinnostmi a zakázkami ve firmě dost zatížen a již se tak intenzivně svému osobitému dokumentu s humanistickými prvky nevěnoval.

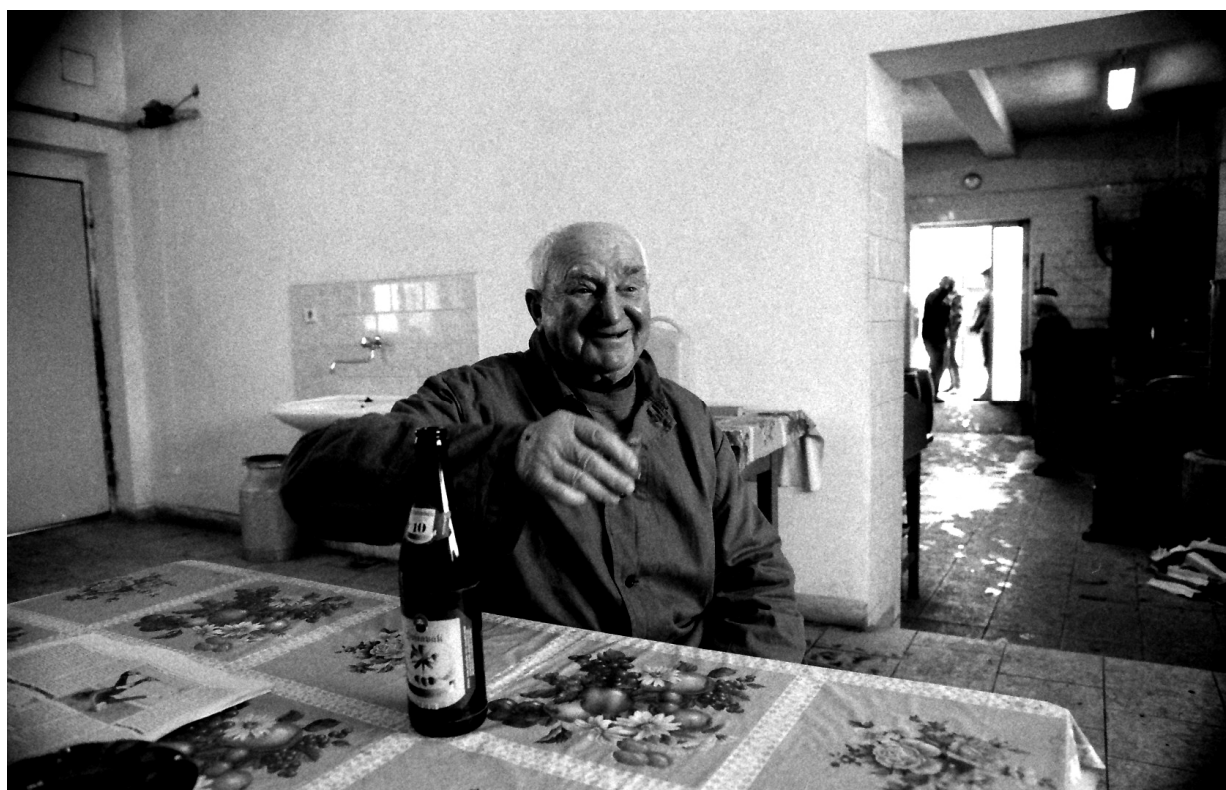
Františka Řezníčka lze bez nadsázky považovat za jednoho z výrazných ostravských dokumentaristů. I když toto zařazení - vzhledem k jeho záběru a rozsahu aktivit - není zcela jednoznačné. Humanismus, který je nezbytnou součástí většiny jeho dokumentárních fotografií, je až obdivuhodný.

*Fotografie chlapce se psem schovávajícího se před deštěm.
Další fotografie z obsáhlého soukromého archivu Františka Řezníčka.*

Využití abstraktního prvku ve fotografii s humanistickým podtextem.

Fotografie, ze které divák vycítí radost, lidskost, upřímnost a skromnost.

6. Fotografie novinářská a reportážní

František Řezníček byl dokonalým reportérem. Nic nepředstíral ani nearanžoval. Potkával se s nenapodobitelnými životními situacemi, které bylo nutno zachytit na fotografie. Ve všech snímcích byl originální, neopakovatelný [22].

Pracoval pro noviny soustavně, velmi dobře se přizpůsoboval žánrům. Měl smysl pro figuru, citovou kompozici záběrů, náladu i prostor. Tíhnul k civilní podobě fotografie, nebyl velký experimentátor. Vnesl soulad mezi dokumentaristickou a zpravodajskou věcností a romanticko-lyrickým aspektem snímku. Fotografoval všechno co bylo třeba, často časově a fyzicky náročně, vytvořil velkou spoustu fotografií. Byl při práci klidný, ale trochu také vnitřní dobrodruh. Byl novinář-fotograf, pracující se s obrazem a velmi dobře doplňoval novináře pracujícího s textem. Dovedl vystihnout dva pohledy na jednu věc, na jednu událost, obrazově i textově. Jako novinový fotograf často vycházel z vizuální skutečnosti, se kterou se třeba předtím nikdy nesetkal. Musel mít patřičnou intuici, nadhled, okamžitě se v situaci vyznat, orientovat se a zaznamenat to, co novinář ke svému textu potřeboval. Jeho fotografie byly vždy velmi sdělné. I zde měl smysl pro portrét, gesto, zajímavý úhel pohledu. František Řezníček jako knižní, výtvarný, dokumentární fotograf zvládl velmi dobře i reportáž novinářskou [17].

Za všemi motivy fotografií Františka Řezníčka je cítit přítomnost citlivého pozorovatele života, který svou humanistickou tvorbou vynikal nad běžný fotožurnalistický průměr [21].

Jeho fotožurnalistická zkušenost začala již ve Vítkovicích - řada fotografií se objevila i v tehdejších podnikových novinách Jiskra [17]. Měl smysl pro zachycení dramatických okamžiků a nálad v průmyslových provozech.

V 90. letech pokračoval ve spolupráci s celou řadu denníků, časopisů a kulturních institucí, započatou v letech předchozích. Velmi dobře se přizpůsoboval všem žánrům. Ve svých pracech projevoval velmi dobrý smysl pro portrét, gesto, dovedl nalézt zajímavý úhel pohledu.

Po dobu čtyř sezón působil jako kmenový sportovní fotograf ostravského fotbalového klubu Baník.

František Řezníček velmi intenzivně spolupracoval jako fotograf s časopisem ZaseTo – kulturním informátorsko-publicistickým dvouměsíčníkem [23], [24]. V letech 2001 – 2003 bylo vydáno 13 čísel. Byl to následovník populárního Kulturního měsíčníku. Pro vydávání časopisu ZaseTo bylo ustaveno v roce 2002 občanské sdružení.

František Řezníček byl jeden ze zakládajících členů. ZaseTo byl koncipován jako reprezentační tiskovina kulturního života na Ostravsku, nebyl šířen veřejně, byl dán k dispozici pouze kulturní veřejnosti (pokladny divadel, umělecké školy). Byl financován z grantů, manželé Řezníčkovi jej obětavě distribuovali. František působil jednak jako morální opora celé aktivity, jednak jako člověk, který se v kulturním dění velice dobře orientoval a mohl přispívat celou řadou tipů a nápadů, upozorňoval na zajímavá témata. Jako spolumajitel tiskárny Oftis zajišťoval tisk časopisu, hodně uveřejněných fotografií pocházelo z jeho bohatého archívu. Obětavě fotografoval, svými fotografiemi časopis sponzoroval.

Etnograficky tvoří Moravskoslezský kraj část Hané, opavské a těšínské Slezsko, nížinné a horské Laško a severní Valašsko. V současnosti pracuje v této oblasti řada folklorních souborů a muzik cimbálových, hudeckých, gajdošských... Jen ve Folklorním sdružení Ostrava je le-

TRADICE, DOTEKY, HLEDÁNÍ, INSPIRACE

ZDENĚK TOFEL

tos registrováno na třicet dětských a dospělých souborů, tedy téměř tisíc dětí a stejný počet dospělých. Z nejznámějších „dospělých“ cimbálových muzik jmenujme alespoň ostravské Technik, Lipku, Vojtek, Galán, Tolar nebo Šajtar. Gajdošek z Hukvald, Kotky z Frýlantu nad Ostravicí nebo Gajdošskou muziku Valašský vojvoda. Vedle těles organizovaných v rámci Sdružení žije lidovou písní a tancem i řada dětských muziček a tanečních skupin při základních uměleckých školách.

Talentedé děti coby interpreti lidové písně vstupují každoročně do soutěže Zpěváčci, v níž se ti nejlepší propřívávají od oblastních kol přes regionální až do celo-

Na koncertě představení se Ostrava rozsvěcuje lidovými uměleckými zdánlivými i hradní endoklym.

státního finále, které probíhá tradičně v květnu ve Velkých Losinách. Poslední dva ročníky Zpěváčků podpořil svou garancí světověznámý tenorista Peter Dvorský a letošní vítězové osmého ročníku soutěže zpívali v září na galakonzertu v pražském Kongresovém centru společně se slovenskými Slávkami. Podobně jako řadu dalších, i tento koncert natáčel pro své folklorní pořady Český rozhlas.

Ve Frýdku - Místku proběhl i letos v polovině června dětský Mezinárodní folklorní festival, na který jsou každoročně zvány špičkové taneční a hudební kolektivy z Evropy i ze světadíla vzdálenějších. Přehlídku dětských souborů pořádá na jaře každoročně soubor Heleny Salichové z Ostravy-Poruby. Samotné město Ostrava se může pyšnit festivalem Folklor bez hranic. Letos se konal popáté a za dobu své existence už přinesl a zajišťuje ještě řadu pozoruhodných výkonů domácích i zahraničních souborů. Díky pečlivé dramaturgii a vedení festivalu se jeho úroveň stále zvyšuje a je potěšitelné, že v polovině srpna ožívají městské obvodní hudbou a tancem, které jsou blízké jak známým – folklorním, tak v míře stále větší i příležitostným divákům.

Koncem srpna žije lidovou hudbou a tanci také podhorská obec Lhotka pod Ondřejníkem. Rámec tradičním Sochovým národopisným slavnostem tu tvoří inspirující a pěkná přírodní scenerie Beskyd, která ruku v ruce se společným zájmem po-

datelů a účinkujících vytváří neopakovatelnou atmosféru „Sochovek“, jak jim jejich příznivci důvěrně říkají.

Z řady výročních koncertů v říjnu a v listopadu bych připomněl alespoň koncert k pětadvacátému výročí založení Ondřejnice ve Staré Vsi, dvacíte výročí založení dětského souboru Ostravčička z Frýdku-Místku a stejné kulaté výročí vzniku dětského souboru Valašek z Kozlovic.

A pak už přijdou koncerty vánoční, z nichž připomínám alespoň tradiční Souzření. Letos se bude konat patnáctého prosince a hosty souboru Valašský vojvoda budou sourozenci Ulyřchovi s kapelou Javory a vítězové Zpěváčků.

Základna těch, kteří uchovávají a dále rozvíjejí domácí rodinné stříbro – lidové tradice, vycházející z dávného života člověka, je hodně silná a pouhý výčet akcí málo vypovídá o pilné a mravní práci všech, kdo se věnují svému koníku či poslání. Těch, kdo mají rádi pěknou písničku, tanec, hudbu, svůj kraj a – nebojme se říci – svou zem.

František Řezníček ve velkém rozsahu přispíval fotografiemi do časopisu Zase To.

Třetí dramaturgickou řadou Galerie Magna je po malbách a skládkách fotografický cyklus. V červnu představuje výběr z prací významného ostravského fotografa Františka Řezníčka (1954), který je mimo jiné předsedou Fotoklubu Ostrava a kmenovým fotografem časopisu Zase to.

V osmdesátých letech, z nichž jsou vystavené snímky, začal František Řezníček se skupinou přátel, do níž patřil Tomáš Staněk a Miloš Šebela, vydávat samizdatový časopis Cestovatel - časopis pro cesty jinam, jinak a odjinud. Mísila se v něm fikce se záznamem i lyrickým nazíráním reality, což se nakonec v polovině osmdesátých let promítlo i do samotného názvu publikace: Časopis pro lyrickou komunikaci. Tematickou dominantou útlého, ale robustně vyznívajícího časopisu bylo

LYRICKÉ DOKUMENTY FRANTIŠKA ŘEZNIČKA

EVA RONZOVÁ

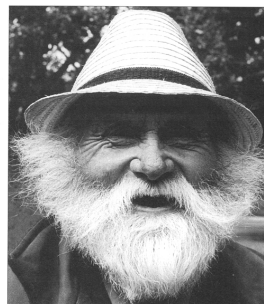
mentální fotografii v její krystalické estetice dotvářené podobě neproměškal jediný okamžik. Na svých toulkách s objektivem podíval bizarní postavičky i lidi s tvářemi prokreslenými tvrdým životem. Byl svědkem likvidace židovského hřbitova, hovořil s bezdomovci, vyslechl smutné vzpomínající vdovu. To vše s citem a taktem jemu vlastním. Trpělivost, jež není dána každému, ho přiměla vždy nejprve naslouchat a pozorovat a potom teprve zrnáčkem spoušť. Vznikly tak fotografické scenerie nepostrádající mnohdy romantické nasvícení, ale především naplněné přirozenou citovostí. Máme tak co činit s umělcem, který kraluje vštic námětu se srdcem

cestování ve společenském prostoru a setkávání s lidmi až už obrazy nebo slovy. František Řezníček, jehož celoživotní směřování vedlo k dokumentární fotografii v její krystalické estetice dotvářené podobě neproměškal jediný okamžik. Na svých toulkách s objektivem podíval bizarní postavičky i lidi s tvářemi prokreslenými tvrdým životem. Byl svědkem likvidace židovského hřbitova, hovořil s bezdomovci, vyslechl smutné vzpomínající vdovu. To vše s citem a taktem jemu vlastním. Trpělivost, jež není dána každému, ho přiměla vždy nejprve naslouchat a pozorovat a potom teprve zrnáčkem spoušť. Vznikly tak fotografické scenerie nepostrádající mnohdy romantické nasvícení, ale především naplněné přirozenou citovostí. Máme tak co činit s umělcem, který kraluje vštic námětu se srdcem

22

otevřeným a je-li námětem člověk, pak i s patřičnou mírou úcty k jeho lidství. Řezníčkův fotografický jemnocit dává vyniknout i záběrům romantických zákoutí, v nichž divák poznává metamorfózy života a uvědomuje si, že vše pomijí. Navzdory efemérnosti těchto zachycených okamžiků vytváří autor nadčasová díla se zakódovaným klíčem trvalé hodnoty, taková, která o své době vypovídají i po letech srozumitelně. V Časech, kdy bulvár denně prezentuje křavé divadlo nejhrůznějšího druhu, ocení vyspělý divák noblesu, s níž autor přistupuje ke ztvárněným tématům.

Výstava fotografií Františka Řezníčka je v Galerii Magna otevřena do 4. července.

23

Časopis ZaseTo – příspěvek, týkající se jeho výstavy v ostravské galerii Magna.

Pro další časopis – populárně zdravotnický Z-magazín - František Řezníček dodával velmi názorné a informativní fotografie i v tomto oboru, jeho fotografie velmi dobře doplňovaly texty a vyznačovaly se kvalitou v rovině věcné i citové. Rychle se přeorientoval do oblasti popularizace medicínské problematiky [17].

Velkou příležitostí jako fotoreportéra novin byla pro Františka Řezníčka možnost spolupráce s týdeníkem Moravskoslezské listy.

Věnoval svoji pozornost i řadě jiných institucí. Tak například vytvořil celou řadu fotografií zájezdu do Španělska s Klubem hluchoněmých, kdy se střídal za volantem auta a současně fotografoval. Jeho portréty předních malířů, grafiků, sochařů, fotografů, režisérů, herců a tanečnic, stejně jako fotografie z divadelních představení, obohatily řadu knih, ročenek, katalogů, časopisů a novinových periodik, Moravskoslezský deník nevyjímaje. Fotografoval s nadšením přírodu, ale také Ostravu, její architekturu jakož i její zákoutí [9].

František Řezníček fotografoval všechny ostravské významné kulturní a společenské akce, fotografoval folklórní festivaly a koncerty jako Mezinárodní hudební festival Janáčkovy Hukvaldy, Festival dechových hudeb Ostrava, koncerty Janáčkovy filharmonie Ostrava a Janáčkovy konzervatoře Ostrava. Jeho doménou byl zvláště festival Folklór bez hranic v Dolní Lomné, s nímž byl velice úzce spjat.

1. 7. 2007
*Poslední fotografie Františka Řezníčka zaznamenává koncert orchestru
Institutu pro umělecká studia Ostravské univerzity na Hukvaldech.*

7. Fotografie divadelní a folklórní

Zvláštní postavení v Řezníčkově fotografické tvorbě zaujímá jeho fotografie divadelní, které věnoval posledních dvanáct let svého života. Fotografoval pro Divadlo Loutek, Komorní scénu Aréna a Divadlo Petra Bezruče.

Divadelní fotografie nepřináší ani velký zisk ani velkou slávu, jediným uznáním je často uznané poklepání herců na fotografovo rameno. Při fotografování divadelních scén byl inspirován prací pražského fotografa, pedagoga FAMU Jaroslava Krejčího. Na rozdíl od něj však při své práci nepoužíval zvláštní techniky, nevyužíval neostrost ke zdůraznění pohybu – jeho snímky však vynikaly precizností kompozice, dokonalým vystižením situace a režisérova záměru.

Začal jako divadelní fotograf právě v Aréně (bývalé Divadlo hudby) [25]. Od roku 1994 začal soubor pravidelně hrát divadlo a František Řezníček fotografovat. Fotografoval také představení Arény i mimo kamennou budovu na různých místech Ostravy, např. v objektu Dolu Michal.

*Komorní scéna Aréna,
fotografie z inscenace Panočka.
Snímek zachycuje výraz a dramatičnost situace.*

*Komorní scéna Aréna,
fotografie z inscenace Židle.
Na tomto snímku je zachyceno gesto a psychologizace okamžiku.*

V roce 1992 po otevření nové scény Divadla loutek Ostrava oslovilo vedení divadla Františka Řezníčka a dohodlo s ním spolupráci [26]. Od toho okamžiku veškerá fotografická dokumentace divadla byla jeho dílem. Byl počítán za člena uměleckého souboru. Žil s divadlem a zajímal se o všechno co se kolem dělo. Zatímco na herce byly zaměřeny reflektory, František se krčil v temném koutku, obíhal jeviště ze všech stran, aby mu neunikl záběr, vyčkával dlouhé minuty, než se odhodlal stisknout spoušť. Odměnou byl černobílý obraz scény trvající setinu vteřiny, během níž zaznamenal přesně to, co považoval za důležité. S velkým úspěchem fotografoval představení Kytice, hru O Slunečníku, Měsíčníku a Větrníku, Oberona a rytíře Huona a další [27]. Jeho fotografie bývaly ozdobou časopisu Loutkář.

*Divadlo loutek Ostrava,
fotografie z inscenace Vlk.*

*Divadlo loutek Ostrava,
fotografie z inscenace Trumf.*

V roce 1995 byl uspořádán první mezinárodní loutkářský festival Spectaculo Interesse. Poslední, který František Řezníček fotografoval, probíhal v roce 2005. Pořádá se každý druhý rok. Jako fotograf sledoval zkoušky, mapoval zákulisí inscenací, přátelil se s hosty. V roce 2007 byla uspořádána výstava Spectaculo Interesse objektivem Františka Řezníčka s fotografiemi mapujícími všechny ročníky bienále od roku 1995 do roku 2005.

Z iniciativy vedení divadla byla v roce 2007 založena divácká Cena Františka Řezníčka udělovaná v rámci tohoto festivalu mezinárodní porotou. První byla udělena v září 2007 loutkoherci Eduardu de Paiva (Theatre Group Duda Paiva) – Brazilci, který žije a působí v Nizozemsku. Cenu uděluje mezinárodní porota (Polsko, Maďarsko, Rakousko, Česko a Slovensko) jako hlavní cenu za nejlepší loutkářskou inscenaci. Cena pozůstává z finanční částky a uměleckých děl (dary galerie Chagall, primátora města Ostravy). Finančně tuto cenu dotuje firma Oftis.

Od roku 2000 pořádá Divadlo loutek také festival zdravotně handicapovaných dětí Divadelní pouť bez bariér. Tento festival, v němž děti vystupují jako diváci i herci, byl rovněž fotografickou doménou Františka Řezníčka. Spolupracoval také s ostravským Bílým divadlem, byl s ním na zájezdu v Polsku.

*Ostrava, Masarykovo náměstí.
Fotografie zachycující loutkářský festival Spectaculo Interesse.*

František Řezníček i v 90. letech velmi často dokumentoval kulturní dění v Ostravě i okolí. Pokračoval ve fotografování folklórního festivalu Slezské dny v Dolní Lomné, festivalu Folklór bez hranic v Ostravě, folkového a country festivalu Na pomezí v Dolní Lomné. Ke zdokumentování tohoto významného folklórního festivalu byl poprvé vyzván v roce 1985 [2], [25]. Tam začala jeho velká láska – fotografování lidových zpěváků, muzikantů a tanečníků. V tomto oboru patřil podle názoru pořadatelů k nejlepším v republice.

Po oslovení ze strany ostravské Společnosti pro kulturu a umění řadu let dokumentoval dění kolem folklórního festivalu Ostrava – Folklór bez hranic Ostrava. Tento festival městských folklorních souborů s mezinárodní účastí pořádá řada ostravských institucí. Celkem se na něm účastní okolo 14 folklorních kolektivů. Festival zahajuje primátor města Ostravy na Nové radnici. Festival probíhá na mnoha místech Ostravy a jejího okolí. Františku Řezníčkovi poskytoval celou řadu příležitostí k jeho zajímavé dokumentaci. Součástí festivalu jsou i atraktivní průvody městem [28]. Řezníčkovy fotografie byly označovány jako nejhezčí fotografie folklóru v republice. Pro České folklórní sdružení byla chystána putovní výstava jeho fotografií. Fotografoval kulturní skupiny, např. Folklórní a taneční spolek DK Ostrava-Zábřeh, nebo folklórní spolek Ondrášek.

František Řezníček fotografoval také akce řady dalších souborů a orchestrů, jako souboru Grunik, Ondřejnice ze Staré Vsi i ostravské Hlubiny, Festival dechových hudeb Ostrava a koncerty ostravské Janáčkovy filharmonie. Vytvořil cyklus fotografií pro taneční soubor Mládí, absolvoval s ním umělecký zájezd v Norsku.

Při práci v divadlech byl vždy klidný, vyrovnaný a usměvavý, vnášel klid i do vypjatých chvil divadelního života. Byl vždy ochotný, vstřícný, zajímal se nejen o divadlo ale i o veškeré kulturní dění v Ostravě, byl známou osobností v ostravské kulturní komunitě. Pro divadlo byl tehdy svým způsobem nenahraditelný. Pracoval z lásky k prostředí, které fotografoval. Fotografoval náruživě. Byl dobrý, laskavý a nekonfliktní. Dovedl se radovat z prostředí divadla. Své práci dával celou duši.

*Dolní Lomná.
Fotografie z folklorního festivalu Folklor bez hranic.*

Fotografie zachycující scénu z jevištního vystoupení.

8. Fotografické publikace a výstavy

Jednu z prvních možností publikovat fotografie připravil pro Františka Řezníčka jeho bratr Miloslav Šebela, který v roce 1974, v době svých studií na Palackého univerzitě v Olomouci, začal se svými přáteli vydávat samizdatový časopis Aviatik. Obsah časopisu byl někdy až surrealistický, byly v něm publikovány básně, povídky a další literární útvary, které byly často kritické k tehdejší společnosti. František Řezníček do tohoto časopisu přispíval svými fotografiemi.

Od roku 1979 začal František Řezníček spolu s bratrem Miloslavem a kamarádem Tomášem Staňkem vydávat samizdatový časopis Cestovatel. Byl zaměřen na lyrické příběhy fantaskního rázu [11], [12]. Tento časopis nazvali sami jeho tvůrci časopisem pro cesty jinam, jinak a odjinud. Mísila se v něm fikce, záznam i lyrické nazírání reality, což se nakonec v polovině osmdesátých let promítlo i do samotného názvu publikace: časopis pro lyrickou komunikaci. Tématickou dominantou útlého, ale robustně vyznívajícího časopisu bylo cestování ve společenském prostoru a setkávání s lidmi ať už obrazem nebo slovem. Veškeré fotografie pořizoval František. Tehdy se jeho fotografické aktivity soustřeďovaly hlavně na tento časopis.

Aktivity kolem Cestovatele osvěžovaly jeho tvůrcům šedý a fádní život v tehdejší společnosti, byla to jistá forma zábavy a úniku, kompenzace nepříznivé společenské atmosféry [30]. Do konce roku 1988, kdy se jeho bratr odstěhoval do Francie, bylo vydáno celkem 77 čísel po 5-6 exemplářích. Texty byly psány na stroji, fotografie byly vlepujány na obálku a do textu. Kromě 2 fotografií na obálce obsahovalo číslo 3 – 4 další fotografie. Cestovatel byl obnoven znovu v letech 1990-1991 Miloslavem Šebelou ve Francii, kde bylo vydáno dalších 5 čísel, tentokrát už v sofistikovanější formě ve spolupráci s přáteli v Kanadě. Celkový počet takto publikovaných fotografií dosáhl v rámci existence časopisu úctyhodného čísla 700! Většina fotografií z této doby je veřejnosti málo známá, některé byly zahrnuty do souboru vystaveného později v roce 2003 v Galerii Magna v Ostravě.

*Fotografie, která byla jako jedna z mnoha, vydána v časopisu Cestovatel.
Jednalo se o první publikační činnost Františka Řezníčka.*

Fotografie z časopisu Cestovatel.

František Řezníček pravidelně spolupracoval s firmou Repronis, která úzce spolupracovala s Magistrátem města Ostravy v oblasti propagace města (viz kapitola 4. Fotografie reklamní a propagační) [31]. Řezníček společně s Repronisem vydali několik zajímavých publikací s fotografiemi architektury, krajin a reportáží z různých významných akcí.

Snad vyvrcholením spolupráce Františka Řezníčka s touto firmou bylo vydání jeho tří reprezentativních fotografických publikací.

První se jmenovala Mariánské Hory a Hulváky – 100 let a byla vydána ke stému výročí povýšení této městské části na město [32]. Předmluvu a doslov napsal Ing. Jiří Jezerský, který se také zúčastnil spolu s Františkem Řezníčkem besedy nad touto knihou, věnovanou zajímavým ostravským městským částem.

Druhou knihou byly Střípky Moravy a Slezska [6]. Kniha je vyznáním Františka Řezníčka k rodnému kraji. Tato reprezentativní publikace s poeticky laděným textem zachycuje podstatnou část moravskoslezského regionu. Je doplněna citlivě laděnými komentáři redaktora a dramaturga České televize Ostrava Jaromíra Šlosara, věrného přítele Františka Řezníčka. Publikace je citovou záležitostí obou autorů, každý z nich zde promítá své postoje s lokalitou spojené. Kniha poskytuje pohledy na významné turistické oblasti i na méně známá místa a inspiruje k jejich navštívení.

Jeho další fotografická kniha Ostrava, k níž napsal úvodní slovo Pavel Noga, je reprezentativní fotografickou publikací, která provádí moderní moravskoslezskou metropolí a upozorňuje na zvláštnosti a zajímavosti pro město typické [5]. Ukazuje ostravské architektonické skvosty a inspiruje k jeho navštívení. Jak je řečeno v úvodním slovu - nabízí se neopakovatelný kaleidoskop okamžiků, které si může na stránkách publikace návštěvník prožít a rodák osvěžit.

Publikace Ostrava a Střípky z Moravy a Slezska byly slavnostně pokřtěny neředěnou vodou z Ostravice na Radnici města Ostravy až po jeho odchodu - dne 2. 11. 2007. Kmotrem první byl Ing. Petr Kajnar – primátor města Ostravy, kmotrem druhé náměstek primátora Ing. Zdeněk Trejbal. Řezníčkovy fotografie Ostravy (ať už informativního či emotivního rázu) byly pro tyto publikace nepochybně skvělým základem. O komerční úspěšnosti svědčí i jejich vysoká prodejnost .

*Jedna z fotografií zobrazených v knize Střípky z Moravy a Slezska
Informativní fotografie s oblíbeným motivem sakrální stavby,
vyfotografovaná z neobvyklé perspektivy.*

*Nově zrekonstruovaný mlýn v Brušperku.
František Řezníček mapoval a dokumentoval různá zajímavá místa severní Moravy a Slezska.*

*Fotografie z knihy Ostrava.
 Tvorba Františka Řezníčka se od 90. let zaměřovala spíše na komerční zakázky.
 Jeho fotografie jsou také součástí mnoha propagačních materiálů Ostravy.
 Zachycoval proměny města.*

*Fotografie publikovaná v knize Ostrava.
Jeden z oblíbených motivů fotografií Františka Řezníčka – pohled na město s dominantou Nové radnice.*

Pracovníci Repronisu vzpomínají na Františkův smysl pro legraci. Často si ho dobírali tím, že na jeho fotografiích s tematikou města (ulice, nádraží, náměstí, aquapark v Zábřehu) nejsou vidět lidé. Dále např. oproti obdivovaným dramaticky prokresleným mrakům jiných fotografů, kteří s Repronisem spolupracovali, měl František Řezníček na svých fotografiích téměř vždycky nebe modré, bez mráčku. Domy, ulice a náměstí bez lidí, jednotvárná až kýčovitě modrá obloha. Takové výsledky vysvětloval František v žertu svým „přirozeným talentem“. Je skutečností, že fotografie Františka Řezníčka nesly jeho osobitý rukopis a obtížně se zařazovaly do publikací s fotografiemi jiných autorů.

Řezníček měl v plánu realizovat projekt fotografického souboru beskydských studánek a vydat jej formou kalendáře. Seznam fotografií s poetickými texty už jeho přítel Jaromír Šlosar vypracoval. Všímal si s oblibou malých vesnických zapadlých zámečků. Jaromír Šlosar připravoval tehdy v ostravské televizi pořady *Náš venkov* a František navrhoval, aby se jeden z nich věnoval právě takovým vesnickým šlechtickým sídlům a parkům. Měl o nich veliký přehled.

Spolupracoval také s ostravským malířem a grafikem prof. Eduardem Ovčačkem, pro kterého připravil fotografické ilustrace pro 2 jeho knihy vydané v nakladatelství Gallery v roce 2007. Poskytl také fotografie pro publikaci *Po zarostlém chodníčku*.

Seznam fotografických publikací a bibliografické údaje jsou uvedeny v Příloze 1.

Fotografie Františka Řezníčka byly vystavovány na řadě autorských a společných výstav. Již začátkem 70. let se snažil vystavovat svoje amatérské práce na různých fotografických akcích, výstavách a soutěžích.

Neoficiálně začal vystavovat na přelomu 70. a 80. let. Jeho prvními výstavami byly výstava fotografií na ostravské Černé louce, kdy jeho fotografie byly doplněny poetickými texty jeho bratra Miloslava (1979), výstava fotografií na Obvodním kulturním středisku v Hrabůvce a výstava fotografií na hradě Hukvaldy (1980). Byly to převážně žánrové fotografie z plenérů a z kempinků v přírodě Jižních Čech, kam často se svým bratrem Miloslavem a kamarádem Tomášem Staňkem jezdili. Bratr Miloslav často doplňoval jeho fotografie svými poetickými texty a básněmi. Spolu s bratrem také vydali sborník povídek science fiction Blízká míjení, kde své fotografie také uplatnil.

V roce 1982 uspořádal na tehdejší dobu velmi odvážnou výstavu na Černé louce, kde ještě před revolucí vystavoval naturalistické fotografie z prostředí romských kolonií ve Vítkovicích.

Vedení divadla Aréna, které je jedním z organizátorů festivalu v Dolní Lomné, zavedlo jako doprovodnou akci výstavu fotografií Františka Řezníčka pořízených na předchozím ročníku festivalu. Výstava se konala vždy ve vestibulu ostravské Nové radnice. V roce 2007 se tak uskutečnil již její 10. ročník.

Jeho první výstava v domovské Galerii G7 byla v roce 2003 věnována divadelní fotografii, většina vystavovaných fotografií pocházela právě z Arény.

V letech 1997-8 uspořádal dlouhodobou výstavu svých fotografií z Francie a hlavně z Paříže v prostorách ostravské společnosti Aliance Francaise.

Cykly svých reportážně dokumentárních pohledů na výstavě v síni Chagall nazval prostě Lidé. S dokumentaristickým umem, sobě vlastním, mapoval život pro své současníky. Zachytil je třeba na rockovém festivalu, ale i při návštěvě papeže, folklórních oslavách na Severní Moravě i ve Slezsku.

*Vernisáž v galerii Magna proběhla 28. 5. 2003.
Na fotografii z vernisáže přijímá František Řezníček gratulaci
(foto Jiří Hrdina).*

Jako jednu z nejvýznamnějších výstav, mapujících jeho volnou tvorbu, je možno považovat výstavu Lidé v ostravské galerii Magna v roce 2003. Jeho doposud poslední retrospektivní výstava byla uspořádána v Galerii G7 za velkého zájmu ostravské veřejnosti v květnu 2008. Byly zde vystaveny dokumentární fotografie z jeho volné tvorby.

Přehled jeho výstav Františka Řezníčka zahrnuje 23 akcí, jejich seznam je uveden v Příloze 2.

9. Činnost pedagogická a organizátorská

Organizátorská činnost Františka Řezníčka začala roku 1986, kdy spolu s Jiřím Chrátkem založil videoklub pro zájemce o tvorbu videoprogramů. Jeho práce se až do roku 1989 účastnili hlavně studenti Vysoké školy báňské v Ostravě.

V období podpory a rozmachu zájmové masové tvůrčí činnosti, projevilo vedení Domu kultury OKD v Ostravě-Porubě zájem o zřízení fotografického kurzu. O zřízení takového kurzu fotografie pro zájemce z široké veřejnosti požádalo vedení Domu kultury tehdy již známějšího ostravského sportovce a fotografa Jiřího Kráčalíka [34]. Ten žádost přijal a obrátil se s žádostí o spolupráci na Františka Řezníčka, kterého již jako fotografa z několika akcí znal. Dohodli se spolu na formě pravidelné výuky v rámci odborných kurzů, přístupných široké veřejnosti.

Tehdy se začal František Řezníček zapisovat do povědomí veřejnosti i jako pedagog. Spolu s Jiřím Kráčalíkem tak v roce 1979 založili a až do roku 1990 jako lektori vedli vlastní Školu výtvarné fotografie, jejichž dvouletými kurzy prošly desítky později známých ostravských i mimoostravských fotografů. Tato škola představovala první aktivitu Františka Řezníčka jako organizátora a pedagoga. V rámci ostravského regionu byla taková škola unikátní pro svůj specifický a progresivní program. Dříve - začátkem 70. let – uspořádal a vedl podobnou školu ostravský fotograf Bohumil Ružička. František Řezníček a Jiří Kráčalík vypracovali osnovy, kurzy byly naplánovány jako dvouleté, zájemci se scházeli v DK pravidelně každých 14 dní. Od začátku byla škola provázena velkým zájmem veřejnosti. K dispozici byla velká místnost, do níž se vešlo až 200 posluchačů z Ostravy i širšího okolí. Náplní výuky byly přednášky, semináře a praktická cvičení. Zadávaly, předkládaly a hodnotily se úkoly na určitá témata. Fotolaboratoř ani ateliér k dispozici nebyly.

Teoretickou i praktickou výuku vedli oba lektori – Jiří Kráčalík i František Řezníček – ponejvíce spolu, některá témata zpracovali a přednášeli samostatně. Jiří Kráčalík vedl předmět technologie výroby černobílých fotografií, Řezníček vedl výuku předmětů historie fotografie a kompozice fotografického obrazu. Pro některá témata byli zváni externí lektori – technologii barevné fotografie přednášel Jiří Chrástek z dborného učiliště v Michálkovicích. Byly pořádány besedy se známými fotografy, např. Bohuslavem Ružičkou nebo Jindřichem Štreitem. Spolu s Jiřím Kráčalíkem pak František Řezníček vytvářel diafony. Do školy byli zváni známí fotografové, což zařizoval František Řezníček. Hostem byl i Vladimír Birgus. Velmi oblíbenou součástí výuky byly zájezdy a fotografické plenéry, které František Řezníček sám organizoval. Posluchači navštívili například Olomouc, kde vyslechli přednášku a diskutovali se známým fotografem Miloslavem Stiborem. Velmi často pořádali i několikadenní plenéry na tehdy již Františkem Řezníčkem velmi oblíbené Jižní Moravě i v Beskydách.

Školou, která skončila svoji činnost v roce 1990, prošlo několik set zájemců. Vychovala celou řadu ostravských fotografů. Mnoho z nich je dodnes členem Ostravského fotoklubu. Jeden z absolventů, ostravský fotograf Jan Bartoš, na tuto školu vzpomíná takto [35], [36]:

„V roce 1985 můj známý, se kterým jsem jezdil na tematické fotografické výlety za náměty pro naše fotoaparáty, za mnou přišel s letáčkem, na němž Dům kultury Poruba oznamoval, že zakládá školu výtvarné fotografie. Týž den jsme se šli oba přihlásit. Vedl ji František Řezníček spolu Jirkou Kráčalíkem. Účast ve škole, to byla skvělá doba plná nečekaných objevů a zjištění. Hodně nám pomáhaly pravidelné soutěže o nejlepší snímek na dané téma. Zpočátku docházelo do školy téměř třicet zájemců. Školu výtvarné výchovy jsem navštěvoval tři roky. Lekce výtvarné výchovy se konaly v přednáškovém sále, kde jsme se mj. seznamovali s významnými fotografy a jejich pracemi, např. Milanem Borovičkou, Miloslavem Stiborem, Vladimírem Birgusem, Miroslavem Bílkem a jinými. Škola nás přinutila systematicky pracovat na svém zdokonalení. Své schopnosti jsme si ověřovali během společných úkolů a na společných výstavách v DK Poruba, kde jsme měli k dispozici výstavní síň a také v prodejně FOMA. Dnes vím, že nebýt Františka Řezníčka a Jirky Kráčalíka, asi bych byl coby chudobný důchodce odsouzen k životu v porubském paneláku. Dnes v éře dokonalých digitálních fotoaparátů na kamennou dobu svých počátků vzpomínám s nostalgií. Díky Škole výtvarné fotografie jsem udělal byt krátkou, přesto však kariéru, poznal jsem jiný svět, jiné lidi – a to vše obohatilo můj život.“

Jako externí učitel předmětů fotografie učil později František Řezníček v letech 1995 až 1996 také na svém mateřském učilišti v Ostravě-Michálkovicích, které se přestěhovalo do Ostravy-Poruby a zavedlo dvouletou nástavbu zakončenou maturitou. Externě zde vyučoval společně s Vojtěchem Bartkem a opět s Jiřím Chrástkem. Fotografii popularizoval také prostřednictvím fotografických workshopů pro děti i dospělé.

Významnou událostí, která se odehrála v roce 1985 v rámci činnosti školy, bylo založení Ostravského fotoklubu, pro který František Řezníček vypracoval stanovy, inicioval jej a až do svého odchodu v roce 2007 jej řídil jako předseda. Fotoklub byl založen v rámci Domu kultury OKD Ostrava Poruba. V něm se sdružili zájemci z řad absolventů školy, kteří projevili vůli udržovat spolu i nadále přátelský kontakt a fotografickou činnost. Zpočátku byl uvažován jako uzavřená společnost a teprve později se otevřel dalším zájemcům.

V budově Domu kultury OKD Ostrava-Poruba založil František Řezníček – už v rámci fotoklubu - ve vestibulu a na chodbách výstavní galerii. V ní se uskutečnily permanentní výstavy členů fotoklubu nebo i jiných fotografů včetně Jiřího Kráčalíka společně s Františkem Řezníčkem.

Členové fotoklubu se rovněž účastnili akcí školy, hlavně zájezdů a plenérů. Po ukončení činnosti školy v roce 1990 vystřídal fotoklub řadu klubových místností v Mariánských Horách, v Domě energetiky, v restauracích Chemik, Zátíší, Žalák, potom v TV klubu v Ostravě a konečně v Galerii G7. O historii a činnosti fotoklubu svědčí rozsáhlá kronika.

Fotoklub Ostrava se pod vedením Františka Řezníčka stal významnou platformou fotografického hnutí na Ostravsku. První skupina absolventů Školy výtvarné fotografie, kteří dokončili dvouleté studium, spolu s Františkem Řezníčkem, přišla s nápadem uspořádat akci, kde by se setkávali fotografové a příznivci fotografie, mohli by si vyměňovat zkušenosti, nakupovat fotopotřeby a někdy si jen pouze pohovořit.

Z tohoto nápadu vznikla myšlenka a hned na to i realizace Setkání fotografů. František Řezníček je zakladatelem a pravidelným pořadatelem těchto setkání v Domě kultury města Ostravy. První Setkání fotografů - ještě v Domě kultury Ostrava-Poruba - se konalo 16. 3. 1986. Přišlo tehdy neočekávaných 139 návštěvníků. Setkání, která jsou nerozlučně spjata s jeho jménem, probíhají dvakrát ročně, vždy na jaře a na podzim. Schází se zde široká fotografická veřejnost, aby si prohlédla výstavy fotografií, fotografické novinky v oblasti techniky, nové knihy a časopisy.

Součástí je burza fotografických přístrojů a příslušenství, prodej literatury a všeho, co s fotografií souvisí, soutěž fotografií „na šňůře“, výstavy studentů fotografických škol v Ostravě a hostujících fotoklubů i přednášky významných osobností české fotografie. Mezi jinými jmenujme alespoň některé z hostů poslední doby: Jindřicha Štreita, Angela Božace, Františka Krasla, Gábinu Fárovou, Hanu Rysovou, Roberta Vana, Petra Zhoře, Garika Avanesiana, Viktora Koláře, Františka Dostála, Rostislava Košťála, Jana Šibíka a Jiřího Havla. Besedy jsou vždy hojně navštěvovány a diskuze jsou velmi zajímavé a poučné. Akce je pozoruhodná tím, že se zde střetávají začínající fotoamatéři, studenti odborných fotografických škol, ale také zkušení fotografové. Účast na setkání svědčí především o neutuchajícím zájmu o fotografii a o tom, že tato akce je opravdu prostředím pro setkávání lidí se společným zájmem. Pravidelně se setkání účastní 400 – 600 účastníků. Na setkání přijíždí početná komunita fotografů nejen z celé České republiky, ale i ze Slovenska a Polska.

*Snímek z jubilejního 40. setkání fotografů
(archiv Fotoklubu Ostrava).*

O průběhu jubilejního 40. setkání v roce 2005 byla veřejnost v tisku informována příspěvkem, nazvaným Příznivci fotografie se sjeli na jubilejní setkání do Ostravy [38]:

„Slavnostní atmosféru mělo setkání fotografů profesionálů, ale hlavně amatérů, které se v sobotu konalo v Domě kultury města Ostravy. Šlo totiž už o čtyřicátý sraz fotonadšenců a zároveň o oslavy dvacátého výročí založení Fotoklubu Ostrava. Čtyřicet fotografických setkání je výsledkem dobré práce fotoklubu. Akci pořádáme dvakrát do roka a lidé sem rádi chodí, protože je zde přátelská atmosféra. Podobná akce navíc nemá jinde v republice obdoby, sdělil František Řezníček, předseda ostravského fotoklubu. Program setkání, který v kulturním domě začal v osm hodin, byl velmi rozmanitý. Členové Fotoklubu Ostrava vystavovali své práce mapující dvacet let jejich činnosti. Fotografie dále vystavovaly spřízněné fotokluby ze Znojma, Moravské Třebové či Jablunkova. Zároveň probíhala soutěž o nejlepší amatérskou fotografii, které se mohl zúčastnit kdokoliv z řad veřejnosti. Na vítěze čekal fotomateriál či odborná publikace. Důležitou součástí akce pak byla také burza fotopřístrojů, knih a všeho, co s fotkami souvisí. Fanoušků fotografie se sjelo do ostravského kulturního domu na sedm set, a nešlo jen o lidi místní. „Přijel jsem s Fotoklubem Lanškroun. Fotografie je můj koníček, ale zatím jen krátce, takže se hlavně učím od zkušenějších kolegů. Začínal jsem s digitální fotografií, ale teď pod vlivem nových známých pomalu přecházím na fotografii klasickou. Tato akce je pro mě zajímavá, ale už se těším na odpoledne, kdy s naším fotoklubem pojedeme fotit nějaký starý důl, řekl jeden z návštěvníků Roman Hartman. Zda je lepší fotit digitálně, nebo na kinofilm, je jedním z nejdiskutovanějších témat mezi fotografy. Digitální fotoaparáty jsou moderní přístroje, které pomalu vítězí nad svými staršími předchůdci. Přesto ani ty zatím nevymizí. Pro rodinu je lepší digitální foťák, ale černobílá umělecká fotka focená klasicky bude mít vždy své kouzlo. Digitál je rychlejší a levnější, ale ten správný požitek je soustředění se a cíhání na ideální záběr s analogovým foťákem, vyjádřil svůj názor Řezníček a dodal, že deset z celkového počtu dvaceti členů ostravského fotoklubu už na digitální přístroje přešlo“.

V roce 1990 založil František Řezníček spolu se Zdeňkem Pracným firmu Oftis, specializovanou na tisk, technickou a reklamní fotografii [39]. V rámci fotografických služeb plnila firma řadu zakázek z oblasti komerční technické a reklamní fotografie. Od založení Oftisu pracovali pro firmu i další fotografové - Jan Barnet (specializovaný na barevnou fotografii) a Werner Ullmann. Firma působila jako tiskárna a fotoateliér. Sídlila na Chelčického ulici s tiskárnou a ateliérem, provoz tiskárny také ve Vítkovicích. František Řezníček se podílel na vedení firmy a zvláště jako fotograf jednak v oblasti komerční fotografie, jednak se věnoval fotografii tvůrčí, reportážní, reklamní, technické a umělecké.

V místech bývalé zanedbané dělnické kolonie započala roku 1910 podle návrhů architekta Ludwiga Faigla výstavba obytných domů, které dnes patří do městské památkové zóny a jsou známy jako Krausovy domy. V domě na Chelčického ulici č. 7 byla v roce 2003 s přičiněním Františka Řezníčka společně s galeristou Daliborem Bednářem zřízena nová galerie nazvaná Galerie G7 [40], [41].

*Interiér Galerie G7 na Chelčického ulici v Ostravě
(archiv Galerie G7).*

Za přímé účasti Františka Řezníčka Fotoklub Ostrava spoluorganizuje výstavy fotografií nejen v Galerii G7, ale i v Galerii Život v Krevním centru Fakultní nemocnice Ostrava a v Galerii Kamrlík fotografie v Ostravě-Mariánských Horách.

Po odchodu Františka Řezníčka působí tato ostravská galerie i nadále. Retrospektivní výstava jeho fotografií se zde uskutečnila v květnu 2008 za hojné účasti jeho přátel a kolegů. Galerie slouží rovněž jako spolková místnost Ostravského fotoklubu.

František Řezníček se také od roku 2002 aktivně účastnil na organizaci a průběhu Moravskoslezských mapových okruhů. Této soutěže se pravidelně účastní na 15 regionálních fotoklubů.

Fotografii popularizoval také prostřednictvím fotografických workshopů pro děti i dospělé. Příkladem může být workshop z roku 2007, kdy uspořádal v rámci projektu Dveře dokořán - O vudar pale (Bílý nosorožec, o.p.s.) fotografickou školu pro 70 romských dětí a jejich rodiče [42]. Výsledky jejich prací pak byly vystaveny v prostorách Ostravské knihovny [23].

Na rok 2008 připravoval výstavu svých fotografií Ostrava v proměnách času. Ve spolupráci s nakladatelstvím Repronis byl plánován a připravován projekt fotografické prezentace různých architektonických stylů města.

Pedagogická i organizační činnost Františka Řezníčka patřily k těm, jimiž se významně zapsal do paměti mnoha Ostravanů.

10. Závěr

Františka Řezníčka lze především považovat za jednoho z výrazných ostravských dokumentaristů. Jeho nečekaný odchod vytvořil situaci, v níž je možno jeho předčasně uzavřené dílo rekapitulovat a zhodnotit.

Byl významným fotografem nejen Ostravy, ale i celého Moravskoslezského regionu. Jeho fotografie vydávají svědectví o čase a prostředí, v němž žil on a v němž žili lidé jeho okolí. Vedle fotografického dokumentu a reportáže byl tvůrcem fotografie novinářské, divadelní, reklamní a propagační i fotografie technické. Byl organizátorem aktivit podnikatelských i kulturně-společenských. Významně přispěl k propagaci tvůrčí fotografie i jako pedagog.

Věnoval se dokumentaci veřejné volnočasové a kulturní aktivity občanů, zanikajícího ostravského těžkého průmyslu a staré Ostravy. Systematicky mapoval město, objevoval krásu jeho industriální architektury - dolů, průmyslových komplexů a zajímavostí. Jeho fotografie některých městských obvodů vyšly i knižně. Vytvářel fotografické příběhy, které zobrazovaly především člověka a jeho vztah k okolnímu světu. Typický je hluboký humanismus, který vyzařuje z každé jeho fotografie. Ve fotografování hledal poetiku – občas syrovou, občas melancholickou. Velmi dobře se přizpůsoboval všem žánrům. Ve svých pracech projevoval velmi dobrý smysl pro portrét, gesto, dovedl nalézt zajímavý úhel pohledu. Reportážní formou dokumentoval současný svět a různé události, které se odehrávají kolem nás. Jeho fotografie nemají charakter složitě a hluboce koncipovaných snímků, spíše velmi jednoduchou a čitelnou formou dokumentují různé situace a místa.

Fotografická tvorba Františka Řezníčka odráží dva výrazné směry: prvním je proud dokumentární, lyricko-estetický, druhý proud je reportážní, až sociálně-kritický. Ve svých fotografiích dovedl najít soulad mezi dokumentaristickou a zpravodajskou věcností a romanticko-lyrickým aspektem. Měl smysl pro figuru, citovou kompozici záběrů, náladu i prostor. Mnohá jeho fotografie se stala samostatným zkratkovitým příběhem, který je pak částí autorovy rozsáhlé humanistické výpovědi o údělu člověka dnešní doby i o něm samotném. Fotografie Františka Řezníčka jsou naplněny přirozenou citlivostí. Vytvořil nadčasová díla, které nesou znaky trvalé hodnoty a které budou i po letech srozumitelná.

Použitá literatura

- [1] Funke, Jaromír: Fotografujte domov, Česká fotografie, 1940, vytištěno v Teorie fotografie, str. 26, ITF-SLU Opava
- [2] Vrahovský, Ladislav: František Řezníček mistrovsky fotí folklór, Ostrava plus, 5. 8. 2003
- [3] Chrástek, Jiří: Odborná škola služeb Ostrava-Poruba, osobní sdělení, 4. 2. 2008
- [4] Řezníček, František: Ostrava, REPRONIS, Ostrava 2005, ISBN 80 7329 105 3
- [5] Řezníček, František: Ostrava, REPRONIS, Ostrava 2007, vydání 1, ISBN 978 807 329151 8
- [6] Řezníček, František: Střípky z Moravy a Slezska, REPRONIS, Ostrava 2007, vydání 1, ISBN 978 807 329152 5
- [7] Řezníčková, Klára: písemné sdělení, 27. 2. 2008
- [8] Šípoš, Václav: Budiž světlo, Františku, Trubač, 8, 2007
- [9] Uhlář, Břetislav: Známé neznámé motivy objektivem fotografa Františka Řezníčka, Moravskoslezský deník, 29.5.2003
- [10] Uhlář, Břetislav: Poetické fotografie Františka Řezníčka, Moravskoslezský deník, 22. 10. 2007
- [11] Staněk, Tomáš: osobní sdělení, 18. 1. 2008
- [12] Šebela, Miloslav: osobní sdělení, 18.1. 2008
- [13] Staněk, Tomáš: František Řezníček, www.abart.artarchiv.cz
- [14] Kubačáková, Olga: Magistrát města Ostravy, osobní sdělení, 19. 2. 2008
- [15] Škrobánek, Milan: Magistrát města Ostravy, osobní sdělení, 19. 2. 2008
- [16] Rondová, Eva: Lyrické dokumenty Františka Řezníčka, ZaseTo, č. 22, 2003
- [17] Krtilová, Alena: osobní sdělení, 21. 1. 2008
- [18] <http://ostravablog.cz/foto/best-of-frantisek-reznicek/>
- [19] <http://www.magna.zde.cz>

- [20] Popieluch, Michal: Dokumentární fotografie ostravských autorů pro roce 1989 do současnosti, bakalářská práce, SLU-ITF Opava
- [21] Smékal, Martin: V zorném poli člověk, Svoboda, 10. 3. 2001
- [22] (hla) Objektivem Franty Řezníčka, Svoboda, 1. 3. 2001
- [23] Popková, Táňa: Nejsmutnější léto, http://kotarbova.eu0070803Reznicek_stranka.html
- [24] Popková, Táňa: osobní sdělení, 12. 2. 2008
- [25] Huserová, Renáta: osobní sdělení, 13. 2. 2008
- [26] Motýlová, Hermína: osobní sdělení, 15. 2. 2008
- [27] (jb) S fotoobjektivem k múzám, 25. 11. 1995
- [28] <http://www.fbhostrava.wz.cz>
- [29] Huserová, Renáta: Folklor bez hranic 2006, www.fbhostrava.wz.cz
- [30] Galerie MAGNA, <http://www.magna.zde.cz>, Autorský katalog, autorská výstava František Řezníček: Fotografie, 28. 5. 2003 - 4. 7. 2003, autor Tomáš Staněk, 2 strany
- [31] Němec, Jiří: osobní sdělení, 5. 12. 2007
- [32] Řezníček, František: Mariánské Hory a Hulváky, REPRONIS, Ostrava 2006, vydání 1, ISBN 80-7329-132-0
- [33] Šlosar, Jaromír: osobní sdělení, 6. 2. 2008
- [34] Kráčalík, Jiří: osobní sdělení, 26. 1. 2008
- [35] Bartoš, Jan: O Škole výtvarné fotografie v DK v Porubě, Almanach 40. Setkání fotografů, 2005
- [36] Vavřík, Ladislav: osobní sdělení, 14. 12. 2007
- [37] Bednář, Dalibor: Almanach 14. Setkání fotografů, Ostrava, 2005
- [38] http://www.centrumzije.cz/aktuality_detail.php?id_aktualita=453&PHPSESSID=3ce52fdb23a1f39ac9ffcaa9affe0ffa
- [39] Ullmann, Werner: osobní sdělení, 24. 1. 2008
- [40] Bednář, Dalibor: osobní sdělení, 4. 2. 2008
- [41] <http://www.sca-art.cz/artists/Galerie/1335.htm>
- [42] Moje rodina – výstava fotografií, ROMEA, <http://www.romea.cz>

PŘÍLOHY

Příloha 1 – Seznam publikací

Řezníček, František: Ostrava, REPRONIS Ostrava, 2005,
ISBN 80 7329 105 3

Řezníček, František: Mariánské Hory a Hulváky, REPRONIS Ostrava, 2006,
ISBN 80 7329 132 0

Řezníček, František: Ostrava, REPRONIS Ostrava, 2007,
ISBN 978 807 329 151 8

Řezníček, František: Střípky Moravy a Slezska, REPRONIS Ostrava, 2007,
ISBN 978 807 329 162 5

Příloha 2 – Seznam výstav

- 1979 - Výstava fotografií s básněmi Miloslava Šebely, Černé louka Ostrava
- 1980 - Výstava fotografií na Obvodním kulturním středisku v Ostravě-Hrabůvce
- 1980 - Výstava fotografií na hradě Hukvaldy
- 1981 – Obvodní kulturní středisko Ostrava-Hrabůvka
- 1982 – Ostrava, Černá Louka
- 1983 – Moravská Třebová
- 1984 – Fotogalerie Příbor
- 1987 – Domov sester, Ostrava
- 1989 – Městské kulturní středisko Nový Jičín
- 1990 – Obvodní kulturní středisko Ostrava-Hrabůvka
- 1990 – Galerie Fotochema Ostrava
- 1996 - Výstava fotografií v Divadle loutek
- 1997 – Výstava fotografií, Aliance Francaise, Ostrava
- 1998 – Minigalerie Ostrava-Hulváky
- 2001 - Výtvarné centrum Chagall, Ostrava
- 2002 - Folklórní festival 2001, fotografie z archivu, Státní konzervatoř L. Janáčka , Ostrava
- 2002 - František Řezníček: Folklor bez hranic, Lidová konzervatoř
- 2002 - Řezníček, Korč, Smékal: Bílé divadlo, Galerie Klein
- 2003 - Lidé, Galerie Magna, Ostrava
- 2003 - František Řezníček: Fotografie z Divadla Aréna, G7
- 2005 – Výstava fotografií, Moravská Třebová
- 2007 – Ostrava ve výtvarném umění, Ostrava
- 2008 – František Řezníček – retrospektivní výstava, Galerie G7, Ostrava

Příloha 3 – Jaromír Nohavica

Převez mne, příteli

*Jaromír Nohavica, Hukvaldy, červenec 2007
(věnováno Františkovi Řezníčkovi)*

Převez mne, příteli, na druhý břeh,
na první schůdek mne vystoupit nech,
na první schůdek

Jen malou chvíli a poplujem zpět,
chtěl bych se podívat na tamten svět,
kdo mě volá.

Nalož mne, příteli, na vratký prám,
všechno co žádáš, všechno ti dám,
samota zlá je.

Dnes v noci slyšel jsem vzdálený tón,
tmou nesl se akordeon,
vím, kdo mi hraje.

Láska i smrt jsou dva okamžiky,
polibky krásné Euridiky,
motýli v letu.

Vody se valí a vlny jdou,
a žádní živí tam nemohou,
tam do těch světů.

Příloha 4 – Vlastní životopis (rukopis)

František Peráček
nar. 23. 5. 1954

Fotografuje od svých 15 let

1972-1979 - amaterské soutěže a výstavy

1979 - zahajuje spolupráci pro noviny a časopisy

1980 - učení fotografem

1981 - profesionální fotograf

1984-87 - lektor fotografie - škola výtvarné fotografie
při DK OKD Poruba

1986-1999 - organizuje „Setkání fotografů
v Ostravě“ (již XXVII. setkání)

1991 - 99 - FOTOATELIER - TECHNICKÁ A REKLA-
MNI FOTOGRAFIE

Samostatné výstavy:

1981 - Oskst. Hračková, 1982 - Černá louka - Ostrava,
1983 - Moravská Tržbová, 1984 - Fotografická galerie
Příbor, 1987 - Domov sester Poruba, 1989 - Měst.
kulturní středisko Nový Jičín, 1990 Oskst. Hra-
čková, Fotodiana Ostrava, 1996 - Divadlo
Loutek Ostrava, 1998 Minigalerie J. Halvátů